

PORADNIK GOSPODARSKI

UKAZUJE SIĘ OD 1889 ROKU

MAJ 2026

PL ISSN 0137-6780 INDEX 369608
B E Z P Ł A T N Y

**Podstawy planowania i prowadzenia
produkcji rybackiej w stawach ziemnych**

**Jak prawidłowo monitorować
naloty słoźdzka rzepakowego**

Dobrego
dnia ➔ życzy

R **RADIO**
POZNAŃ

Do posłuchania
w całej Wielkopolsce.

 radiopoznan.fm

Poznań **100,9 MHz**

Drodzy Czytelnicy,

Do Państwa rąk trafia dość nietypowy numer „Poradnika Gospodarskiego”. Rzadko kiedy okładkę pisma skierowanego do rolników i mieszkańców obszarów wiejskich zdobi zdjęcie ryb. Nie ma tu jednak pomyłki. Jednym z bardziej obszernych artykułów w niniejszym wydaniu jest bowiem tekst pt. „Podstawy planowania i prowadzenia produkcji rybackiej w stawach ziemnych”. Dowiedzą się Państwo z niego m.in. tego, czym jest akwakultura i jak rozpocząć działalność w jej sektorze i na co zwrócić uwagę, gdy planujemy zająć się chowem i hodowlą ryb. Co prawda wkład rybactwa, jakby nie patrzeć gałęzi rolnictwa, w naszą gospodarkę nie jest przesadnie duży, ale są obszary w Polsce, w których odgrywa ono znaczącą rolę.

Dzieje się tak również w niektórych rejonach Wielkopolski. Może nie każdy wie, ale Gospodarstwo Rybackie Goślawice, które ma siedzibę w Koninie, może się pochwalić już blisko 70-letnią tradycją i tym, że świetnie odnajduje się w obecnych realiach rynkowych. Jest największym graczem w Europie, a zarazem światowym wiceliderem w produkcji kawioru z jesiotra. Poza pojezierzami w Wielkopolsce niedobór wody, wynikający m.in. z coraz niższych sum rocznych opadów, stanowi istotny problem dla rolnictwa w regionie. Dlatego na wagę złota jest każda innowacja i świadome podejście do prowadzenia upraw. Dobrze widać to na przykładzie rzepaku, którego popularność w Wielkopolsce stale rośnie.

Polecam zapoznanie się z listą odmian zalecanych właśnie dla naszego województwa. W tekście znajdą też Państwo wiele wartościowych porad, które mają realny wpływ na wysokość plonu. A co za tym idzie na opłacalność produkcji.

Na zakończenie zachęcam do obejrzenia zdjęć, które w sposób przekrojowy pokazują, jak jeszcze dekady temu wyglądała praca doradców rolniczych. Wszystko to z okazji przypadającego na ten rok 70-lecia Państwowego Doradztwa Rolniczego w Wielkopolsce. Prezentowane tu fotografie to tylko część archiwum Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Więcej zdjęć będzie można już wkrótce zobaczyć na wystawie z okazji wspomnianego jubileuszu.

Życzę miłej lektury,

dr inż. Justyna Winiarska
Dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka
Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

W numerze

- 4 70 lat doradztwa rolniczego - klatka po klatce
- 8 Podstawy planowania i prowadzenia produkcji rybackiej w stawach ziemnych
- 14 Roboty udojowe w Polsce – kierunek, który nabiera tempa
- 16 Jak prawidłowo monitorować naloty słodyszka rzepakowego – praktyczne wykorzystanie modeli DSS
- 18 Zmiany w ekoschematach oraz w zasadach przyznawania płatności bezpośrednich i obszarowych w kampanii 2026
- 21 Poznaj szkodnika
- 22 XXXI Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych – zapowiedź wydarzenia
- 23 Najpiękniejsze okazy, najlepsi hodowcy
- 25 Poznaj chorobę
- 26 Wielkopolska od środka...
- 28 Edukacja na obszarach wiejskich – funkcje pozaprodukcyjne wsi
- 31 Słów kilka o majowych pracach w ogrodzie i sadzie
- 32 Lista odmian zalecanych dla województwa wielkopolskiego: rzepak ozimy
- 34 Notowania cen
- 37 W obiektywie doradcy
- 38 Święto pszczelarzy w Sielinku pod znakiem jubileuszu
- 41 Kalendarz wydarzeń 2026
- 42 Kącik rozrywki
- 43 Szare kluchy

Wydawca

Dane kontaktowe
ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
tel. 618 630 413,
email: gospodarski@wodr.poznan.pl
www.wodr.poznan.pl

Redakcja
Redaktor naczelny Jacek Strykowski
Korekta Edyta Browarska
Skład i łamanie Arek Borowczyk
Zdjęcia Freepik, chyba, że wskazano inaczej
Podpisano do druku dnia 30.04.2026 r.

Druk Top Druk
Nakład 1500 egz.

wodr.poznan.pl

WODRwPoznaniu
[@wodr.poznan](https://www.facebook.com/wodr.poznan)
[wodr_poznan](https://www.instagram.com/wodr_poznan)

70 LAT DORADZTWA ROLNICZEGO - KLATKA PO KLATCE

Tegoroczny jubileusz 70-lecia Państwowego Doradztwa Rolniczego w Wielkopolsce to doskonała okazja do tego, aby zatrzymać się na chwilę i powspominać kilka pokoleń pracowników, którzy swoją codzienną pracą przyczynili się do rozwoju całej branży rolniczej w regionie. Wybrane zdjęcia pokazują, w jak wielu dziedzinach realizowali się nasi doradcy, a jednocześnie dokumentują to, jak przez dekady zmieniła się wielkopolska wieś.

ARCHIWUM WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W POZNANIU

PODSTAWY PLANOWANIA I PROWADZENIA PRODUKCJI RYBACKIEJ W STAWACH ZIEMNYCH

Czym jest staw rybny i czym jest akwakultura, jak rozpocząć działalność w sektorze akwakultury zakładając staw rybny, na co należy zwracać uwagę rozpoczynając przygodę z chowem i hodowlą ryb? Na te i inne pytania dręczące rolników oraz innych mieszkańców obszarów wiejskich postaram się zwięźle odpowiedzieć w niniejszym artykule.

**TOMASZ KAJETAN CZARKOWSKI | ZAKŁAD ICHTIOLOGII, HYDROBIOLOGII I EKOLOGII WÓD,
INSTYTUT RYBACTWA ŚRÓDLĄDOWEGO - PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

W Zjednoczonej Europie jedynie ok. 35% popytu na produkty akwakultury jest pokrywane ze źródeł zlokalizowanych w UE, resztę zapotrzebowania pokrywa import, zresztą niekoniecznie dobrej jakości, produktów rybnych pochodzących spoza Unii, głównie z Azji. Dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich nie związanych do tej pory z sektorem akwakultury, chów i hodowla ryb może na początku wydawać się rzeczą egzotyczną i trudną zarazem, głównie z przyczyny odmiennego środowiska chowu, jakim jest woda. Jednakże w miarę nabywania wiedzy oraz doświadczenia rybackiego można „złapać rybnego bakcyła” i stosunkowo niewielkim nakładem sił oraz środków dywersyfikować produkcję żywności w gospodarstwie rolnym w kierunku akwakultury. Przedwojenny hodowca ryb i patriota, Józef Kossowski, w 1921 roku pisał: „...do podniesienia i rozwinięcia sztucznej hodowli ryb, nie potrzeba ani inwentarzy roboczych w większej ilości, ani budowli, bez nawozów sztucznych obejść się można, jak również i bez takich narzędzi, których nabycie byłoby utrudnione.”, a dalej: „...przekonałem się, że główną przeszkodą do dobrego prowadzenia rybołówstwa jest brak praktycznej wiedzy fachowej.” (Kossowski 1921).

CZYM JEST STAW RYBNY?

Ogólnie pojęcie „stawu” jest pojęciem dość mało precyzyjnym, potocznie obejmującym wiele rodzajów zbiorników wodnych, zarówno sztucznych, jak też powstałych w sposób naturalny. Według „Słownika hydrobiologicznego” (Żmudziński i Pęczalska 1984) „staw” to „śródlądowy, płytki i przeważnie słodkowodny zbiornik wodny, w obrębie, którego nie można wyróżnić strefy głębinowej, profundalu i otwartej toni wodnej, pelagialu...” Kierując się tą definicją trudno jest jednoznacznie odróżnić staw naturalny od małego, silnie zeutrofizowanego jeziora typu karasiowego, czy linowo-szczupakowego. Rybacy, ichtiolodzy oraz hydrotechnicy, staw utożsamiają ze sztucznym zbiornikiem wodnym, zbudowanym ręką ludzką, który służyć może różnym celom. Podstawową funkcją stawów budowanych na obszarach wiejskich jest zazwyczaj funkcja: rybacka (chów i hodowla ryb), wędkarsko-rekreacyjną, przeciwpowodziową i retencyjną, nawodnieniową i wodopojową, energetyczna i młynarska, przeciwożarowa, ściekowa i filtracyjna oraz ozdobna. W praktyce jednak rzadko kiedy funkcja stawu ograniczona jest tylko do pełnienia jednej funkcji, najczęściej stawy budowane przez ludzi spełniają wiele funkcji jednocześnie, np. bardzo często funkcja rybacka idzie w parze z funkcją przeciwpowodziową i retencyjną czy wędkarsko-rekreacyjną (fot. 1).

Fotografia 1. Staw pełniący funkcję wędkarsko-rekreacyjną jako wędkarskie łowisko komercyjne, może przynosić znaczne dochody właścicielom (foto: B. Szałkowska).

Jeśli staw został wybudowany z myślą o chowie lub/i hodowli ryb to nazywamy go „stawem rybnym” lub „stawem rybackim”. W świetle prawa staw jest urządzeniem wodnym, mówi o tym Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, 1535), wymieniając obok stawów rybnych, również stawy przeznaczone do rekreacji i oczyszczania ścieków. Generalnie stawy rybne podzielić możemy na tzw. ziemne, czyli zbudowane z wykorzystaniem naturalnego gruntu (fot. 2) oraz tzw. stawy betonowe (fot. 3). Pierwsze z nich nazywane są także stawami karpioowymi, gdyż jest to podstawowy gatunek ryb hodowany w tego typu zbiornikach, natomiast stawy betonowe nazywane są także stawami pstrągowymi lub systemami przepływowymi do chowu i hodowli ryb łososiowatych. W niniejszym artykule zajmiemy się tylko stawami ziemnymi, które są zdecydowanie łatwiejsze do wykonania, prostsze w codziennej obsłudze oraz mniej kapitałochłonne, a sposób użytkowania jest bardziej zbliżony do klasycznego rolnictwa niż inne rodzaje akwakultury. Uwzględniając położenie, stawy ziemne według Guziura (1997) możemy podzielić na: śródlądowe, śródpolne, miejskie, wiejskie, młyńskie, klasztorne i parkowe (fot. 4). Natomiast, ze względu na rodzaj zasilania wyżej wymieniony autor dzieli stawy ziemne na: opadowe, drenowo-melioracyjne, rzeczne, źródlane i jeziorowe. Jednak najistotniejszy z rybackiego punktu widzenia podział stawów ziemnych uwzględnia cechy hydrotechniczne zbiornika, które w znaczący sposób rzutują na efekty produkcyjne, ze względu więc na zróżnicowane możliwości dotyczące zrzutu wody stawy ziemne dzielimy na: osuszalne, spuszczałne oraz niespuszczałne.

Fotografia 3. Betonowe stawy pstrągowe (foto: T.K Czarkowski)

JAK BUDOWAĆ STAW RYBNY ?

Pierwszą odpowiedzią na tak postawione pytanie, często padającą z ust laików, jest: „wykopać”. Niestety, zbiorniki kopane pozbawione urządzeń hydrotechnicznych, czyli tzw. sadzawki, są jedną z najmniej przydatnych do celów hodowlanych form stawowych, gdyż w zdecydowanej większości są zbiornikami tzw. niespuszczałnymi. Aczkolwiek, taki zbiornik może być przydatny do prowadzenia działalności wędkarsko-rekreacyjnej. Natomiast, prawdziwy hodowlany staw rybny się „sypie”, a nie „kopie”, zresztą już w roku 1573 Olbrycht Strumieński pisał „O sprawie, sypaniu, wymierzaniu i rybieniu stawów” tworząc pierwszy swoisty podręcznik akwakultury.

Nawet jeśli ze zbiornika kopanego da się wypuścić wodę grawitacyjnie, co jest czasem możliwe lub na skutek działania pomp, to ze względu na zdjęcie wierzchniej, żyznej warstwy gleby znacznie ograniczamy tzw. wydajność naturalną, która jest niezbędna dla prawidłowego wzrostu ryb. Z podobnych względów nie należy stosować sztucznych uszczelnień dna stawowego, gdyż w ten sposób zdecydowanie ograniczamy żerowanie karpia pobierających z dna najwartościowsze, bogate w białko organizmy pokarmowe. W takich zbiornikach

ciężko też utrzymać odpowiednią higienę, gdyż zarówno dezynfekcja, jak też ewentualna uprawa dna jest niemożliwa, co powoduje wystąpienie chorób i pasożytów ryb, zabagnienie, jałowość oraz ogólną niską kulturę chowu. Największy jednak problem wystąpi na jesieni, kiedy powinno się odłowić wszystkie ryby, przy niespuszczalnym zbiorniku kopanym ta czynność jest maksymalnie utrudniona, a czasem wręcz niemożliwa, gdyż zastosowanie sieciowych narzędzi połowowych ciągnionych czy stawnych nie gwarantuje nigdy w takim zbiorniku pełnego sukcesu.

Popularność niespuszczalnych ziemnych stawów kopanych nie wynika tylko i wyłącznie z braku wiedzy, ale też częściowo z braku możliwości zbudowania spuszczalnego zbiornika ogroblowanego w wyniku nieodpowiednich warunków wodnych, terenowych i lokalizacyjnych. W przedwojennym, klasycznym opracowaniu Sawaszyńskiego i Kołdera (1938) stawy podzielono na trzy typy, ze względu na sposób ich budowy:

- stawy sypane
- stawy kopane
- stawy kopano-sypane

Oczywiście, w zbiornikach niespuszczalnych da się uprawiać mocno ekstensywną akwakulturę, jednakże do produkcji rybackiej powinny być wykorzystywane głównie zbiorniki, które mają urządzenia hydrotechniczne umożliwiające spuszczenie i ponowne napełnienie. Jeszcze lepiej gdy są to zbiorniki z możliwością osuszenia dna. Jeśli warunki pozwalają na budowę stawów spuszczalnych, to wtedy budowa obiektów bez urządzeń hydrotechnicznych traci sens, chyba że budujemy je w celach rekreacyjnych lub ozdobnych, ale i tak pręcej czy później, pojawią się tam kłopoty związane z brakiem możliwości zrzutu wody. Niestety, takich zbiorników buduje się coraz więcej, mają one często charakter zwykłych dołów wydrążonych w ziemi (fot. 5).

Fotografia 4. Spuszczalny staw ziemny typu parkowego (foto: T.K. Czarkowski)

Fotografia 5. Malutki przyzagrodowy staw typu niespuszczalnego (foto: T.K. Czarkowski)

KATEGORIE PRODUKCYJNE I MORFOLOGIA STAWÓW ZIEMNYCH W GOSPODARSTWIE

W profesjonalnych gospodarstwach rybackich wykorzystuje się większą powierzchnię oraz ilość stawów, które z kolei, w zależności od pełnionej funkcji w cyklu produkcyjnym dzieli się na następujące kategorie: ogrzewalniki, tarliska, I przesadki, II przesadki, stawy kroczkowe, stawy towarowe, stawy selekcyjne, stawy tarlakowe, zimochowy i magazyny.

Ogrzewalniki to bardzo płytkie zbiorniki mające na celu wstępne ogrzanie wody i wprowadzenie jej na tarliska, natomiast tarliska są małymi stawami przeznaczonymi do tarła ryb (fot. 6). Przesadki I to niewielkie stawy narybkowe, w których produkuje się lipcówkę. Przesadki II są trochę większe od przesadek pierwszych i służą do wychowy narybku jesiennego. Stawy kroczkowe występują w trzyletnim cyklu produkcyjnym, służąc do produkcji tzw. kroczka, czyli ryby dwuletniej. Stawy towarowe (fot. 7) mają największą powierzchnię w gospodarstwie, która w przypadku pojedynczego stawu może wynosić od kilku do nawet 500 ha. W polskich warunkach najczęściej jednak nie przekracza 50 ha. Stawy tarlakowe i selekcyjne służą do wychowy tarlaków i selektów. Zimochowy to stawy, w których ryby przeżywają okres zimowy, są głębsze niż reszta zbiorników, natomiast magazyny (fot. 8) służą do przetrzymywania ryb odłowiowych i przeznaczonych do sprzedaży.

Fotografia 6. Stawy tarliskowe, na drugim planie przesadka I, stawy przed zalaniem (foto: T.K. Czarkowski)

Fotografia 7. Staw towarowy w czasie jesiennego spuszczenia wody przed odłowem (foto: T.K. Czarkowski)

Fotografia 8. Magazyny (foto: T.K. Czarkowski)

Oczywiście zdają sobie sprawę, iż w typowym gospodarstwie rolnym zazwyczaj nie ma miejsca, ani możliwości budowy i wykorzystania większej powierzchni oraz większej liczby stawów w różnych kategoriach. Dlatego też rolnikom poleca się niepełny cykl produkcyjny w jednym typie stawów, zazwyczaj w stawach towarowych, gdzie produkuje się rybę handlową. Taki typowy, pojedynczy, rybny staw ziemny powinien składać się z: grobli, dna, rowów odwadniająco-osuszających, łowiska, mniczków i rowów opaskowych.

Grobla to inaczej wał ziemny otaczający powierzchnię stawu i zamykający wodę. Groble usypujemy z materiału ziemnego pozostałego z budowy rowów oraz łowiska, ewentualnie z niwelacji terenu. Najlepszym materiałem do budowy grobli jest ziemia piaszczysto-gliniasta, natomiast najgorszy materiał na groble to słabo rozłożony torf oraz sypki piach. Prawidłowo wykonana grobla składa się z korony, podeszwy, skarpy wewnętrznej i zewnętrznej (rys. 1). Wzniesienie korony nad poziomem wody, powinno mieć wysokość od 0,5 m (małe stawy) do ponad 1m (duże stawy). Na małych stawach wystarczą groble o szerokości korony 1-2 m. Przy dużych obiektach, szczególnie jeśli po grobli odbywać się będzie transport kołowy, szerokość korony powinna wzrosnąć nawet do 4-5 m (fot. 9). Nachylenie skarp grobli zależy od jej wysokości, rodzaju materiału ziemnego oraz wielkości stawu. Nachylenie mierzone stosunkiem wysokości grobli do rzutu skarpy na podstawie powinno wynosić od 1:1,5 (magazyny, zimochowy) do nawet 1:4,5 (duże stawy towarowe) (Król 1986).

Fotografia 9. Szeroka grobla stawowa (foto: T.K. Czarkowski)

Rodzaj dna decyduje o wydajności naturalnej zbiornika. Powinno być ono wyprofilowane tak, aby łagodnie opadać od brzegów ku najgłębszemu miejscu czyli łowisku. Rowy odwadniająco-osuszające mają za zadanie zbierać wodę z całego stawu, tak aby dno stawu zostało osuszone. Taki system składa się z rowu głównego oraz rowów bocznych. Rów główny (fot. 10) powinien biec najniższymi partiami dna do samego łowiska. Rowy boczne powinny być płytsze od rowu głównego. Łowisko powinno być najgłębszą partią stawu, powstałą z rozszerzonej, dolnej części głównego rowu osuszającego. Musi być na tyle duże, aby pomieścić spływającą ze stawu rybę. Dobrze budować łowisko betonowe lub umacniać je deskami, co zapobiega zniszczeniu i ułatwia odłów. Mniczy to urządzenia hydrotechniczne, pozwalające piętrzyć wodę w zbiorniku oraz regulować jej przepływ i poziom. Mnicz wpustowy doprowadza wodę i jest zlokalizowany w górnej części stawu. Mnicz spustowy odprowadza wodę i zlokalizowany jest w najgłębszym miejscu (fot. 11). Dobrze gdy oba mniczy leżą po przekątnej stawu. Mnicz składa się ze stojaka, leżaka,

szandorów oraz innych elementów. Rowy opaskowe służą do chwytania wody przesiąkającej ze zbiornika, chroniąc tereny sąsiadujące ze stawem.

Fotografia 10. Rów główny stawu (foto: T.K. Czarkowski)

Fotografia 11. Mnicz spustowy i krótka, wąska grobla zbudowana w dolinie ciekłu (foto: T.K. Czarkowski)

Teren pod budowę gospodarstwa znajdować się w dolinie danego ciekłu i być w miarę płaski, ale zapewniający odpowiedni spadek jednostkowy, raczej nie mniejszy niż 1 ‰ (fot. 12). Przy stawach ziemnych typu karpioowego zapotrzebowanie na wodę jest mniejsze niż w przypadku systemów przepływowych, jednakże planując obiekt karpioowy trzeba znać minimalne ilości wody niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektu. Najwięcej wody potrzeba do zalania stawów, zapotrzebowanie takie obliczamy sumując trzy rodzaje objętości, uzyskując tzw. objętość całkowitą (m^3/ha) $V_c = V_1 + V_2 + V_3$ (Król 1986). Do obliczenia w/w objętości V_1, V_2, V_3 (m^3/ha) oraz jednostkowego zapotrzebowania na wodę do zalewu stawów q ($l/s/ha$), można wykorzystać też inne wzory podane przez Króla (1986).

Oprócz wody niezbędnej do samego zalewu stawów, potrzebna jest pewna ilość wody na pokrycie strat związanych z przesiąkaniem i parowaniem oraz woda bieżąca potrzebna do uzyskania przepływu (i związanego z nim odpowiedniego poziomu tlenu)

w tzw. okresach krytycznych. W zależności od ukształtowania terenu, kompleks stawów ziemnych buduje się w trzech różnych typach (Wojda 2006): 1 - wąska dolina z doprowadzalnikiem biegnącym jednym brzegiem doliny i odprowadzalnikiem biegnącym drugim brzegiem doliny, 2 - szeroka dolina o dwukierunkowym spadku poprzecznym z doprowadzalnikiem biegnącym najwyższym wzniesieniem doliny i odprowadzalnikami biegnącymi brzegami doliny, 3 - szeroka dolina o spadkach dośrodkowych z doprowadzalnikami biegnącymi brzegami doliny i odprowadzalnikiem biegnącym środkiem.

Wielkopolska jest ważnym województwem prowadzącym produkcję rybacką. W głównej mierze jest to produkcja wykorzystująca stawy ziemne oraz jeziora.

Najczęściej hodowanymi gatunkami są karpie oraz jesioty (szczególnie w ciepłych konińskich jeziorach). Innymi ciekawymi rybami odławianymi w Wielkopolsce są: lin, sandacz czy szczupak.

Fotografia 12. Gospodarstwo stawowe powinno być usytuowane w dolinie ciek (foto: T.K. Czarkowski)

Nawet przy małych obiektach rybackich jakimi są stawy przyzagrodowe, warto dobrze zlokalizować i zaprojektować zbiornik. Przystępując do budowy stawów, powinno się przestrzegać pewnych zasad, które pozwolą trafnie zlokalizować optymalne miejsce oraz uniknąć późniejszych niepowodzeń w produkcji. Pierwszą rzeczą jaką należy zrobić, jest wybór odpowiedniego terenu pod inwestycję oraz wstępna ocena przydatności terenu do produkcji organizmów wodnych. Jest to pierwsza i najważniejsza część planowania, ponieważ jeśli na wstępie źle ocenimy teren, możemy w czasie budowy i produkcji natrafiać na wiele kłopotów i trudności, a pieniądze przeznaczone na inwestycję zostaną kolokwialnie rzecz ujmując „wyrzucone w błoto”. Jeśli sami nie czujemy się na siłach by wstępnie określić przydatność terenu dla inwestycji rybackiej, możemy zwrócić się o pomoc do specjalistów, którzy takiej oceny dokonają, albo skorzystać z wielu poradników w tym temacie (Guziur 1997, Guziur i in, 2003, Wojda 2006, Czarkowski i Kucharczyk 2010, Czarkowski 2023).

Najważniejszym czynnikiem określającym przydatność danego terenu do chowu i hodowli ryb oraz limitującym produkcję, jest odległość ujęcia wody oraz ilość wody dopływająca do gospodarstwa w okresach najniższego stanu wód. Niemniej ważna jest też jakość wody. Przy lokalizacji obiektu należy wziąć pod uwagę także rodzaj podłoża, np. głębokie i słabo rozłożone torfy i luźne piaski właściwie dyskwalifikują teren i czynią nieopłacalną budowę obiektu stawowego.

Po wykonaniu wstępnej oceny terenu, która załóżmy wypadła pozytywnie, powinno się wykonać podstawową analizę jakości wody oraz ocenić wielkość dyspozycyjnych przepływów, uwzględniając gospodarkę wodną w zlewni. Następnie ustalić ujęcia wody i wykonać pomiary geodezyjne. Po tych czynnościach, specjalista – ichtolog powinien opracować zalecany, ogólny program produkcyjny (opracowanie założeń hodowlanych – plan produkcji rybackiej), dopiero następnie specjalista – meliorant, hydrotechnik lub budowlaniec powinien sporządzić operat wodno-prawny oraz dokumentację techniczną obiektu, uwzględniając uwagi ichtologa. ■

Źródła:

Czarkowski T.K., Kucharczyk D. (red.) 2010 – Podstawy akwakultury. Poradnik dla rolników oraz innych mieszkańców obszarów wiejskich – Wyd. W-MODR, Olsztyn.
Czarkowski T.K. (2023). Ryby w gospodarstwie rolnym i turystyce wiejskiej. Poradnik dla doradców, rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Wyd. IRS i MRiRW, Olsztyn: 45 s.

Guziur J. 1997 – Chów ryb w małych stawach – Ofic. Wyd. Hoża, Warszawa
Guziur J., Białowąs H., Milczarzewicz W. 2003 – Rybactwo stawowe – Ofic. Wyd. Hoża, Warszawa

Kossowski J. 1921 – Karp w stawach naszych. Praktyczne wskazówki do prowadzenia i zakładania stawów rybnych – Nakładem Gebethnera i Wolffa, Warszawa

Król Cz. 1986 – Budownictwo rybackie – PWRiL, Warszawa

Sawaszyński J., Kołder W. 1938 – Stawy wiejskie. Budowa i użytkowanie – Nakładem PZUW, Warszawa

Wojda R. 2006 – Karp. Chów i hodowla – Wyd. IRS, Olsztyn

Żmudziński L., Pęczalska A. 1984 – Słownik hydrobiologiczny – PWN, Warszawa

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
W POZNANIU

Studia z pasji do natury

up.poznan.pl

NABORY DLA ROLNIKÓW

DZIAŁ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I OCHRONY ŚRODOWISKA

DOPLĄTY BEZPOŚREDNIE

od 15 marca 2026 do 1 czerwca 2026

Trwa nabór wniosków o dopłaty w ramach płatności bezpośrednich, ekoschematów, wsparcia dochodów związanych z produkcją, interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych i ekologicznych, wsparcia krajowego, premii z tytułu zalesień, zobowiązań zalesieniowych oraz ONW. Wszystkie one mają wesprzeć dochody gospodarstw, poprawić odporność sektora rolnego i jego różnorodność, a ponadto przyczynić się do zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi ze wsparciem dla środowiska i poprawą dobrostanu zwierząt.

INWESTYCYJNY

od 4 maja 2026 do 5 czerwca 2026

Od 4 maja jest możliwe ubieganie się o wsparcie finansowe w ramach Interwencji I.14.4.2 Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych (moduł 2 Wzmocnienie bazy gospodarstw demonstracyjnych). O pomoc mogą się ubiegać posiadacze gospodarstw rolnych, którzy należą do Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych i jednocześnie są chętni do współpracy w ramach przyjmowania pojedynczych osób oraz grup wizytujących. Interwencja ma wspierać dzielenie się wiedzą i zachęcać do jej wykorzystywania.

INWESTYCYJNY

od 1 kwietnia 2026 do 31 maja 2026

Do końca maja będzie trwało przyjmowanie wniosków o wsparcie finansowe dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich. Dokumenty należy składać w formie elektronicznej, a na każdą przezimowaną rodzinę można otrzymać 50zł. O pomoc mogą się ubiegać pszczelarze, którym został nadany numer identyfikacyjny i którzy prowadzą działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół.

INWESTYCYJNY

od 4 maja 2026 do 18 maja 2026

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje w systemie teleinformatycznym CST2021 wnioski o dofinansowanie na przygotowanie i wdrażanie planów produkcji i obrotu na 2026 r., w ramach działania 2.4 Organizacje producentów. Wsparcie finansowane jest w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027.

ROBOTY UDOJOWE W POLSCE – KIERUNEK, KTÓRY NABIERA TEMPA

W ostatnich latach w polskim rolnictwie coraz wyraźniej widać rosnące zainteresowanie automatyzacją produkcji mleka. Jednym z najbardziej widocznych przykładów tej zmiany są roboty udojowe, które z rozwiązania niszowego stają się coraz częściej spotykanym elementem wyposażenia nowoczesnych gospodarstw mlecznych. Z roku na rok liczba obór wyposażonych w systemy automatycznego doju rośnie, a decyzja o ich wdrożeniu przestaje być wyłącznie domeną największych producentów mleka.

MARIA OLSZEWSKA | POLSKA FEDERACJA HODOWCÓW BYDŁA I PRODUCENTÓW MLEKA

Dynamiczny rozwój tej technologii wynika nie tylko z postępu technicznego, ale również z realnych wyzwań, przed którymi stoją dziś hodowcy. Niedobór pracowników, rosnące koszty pracy oraz potrzeba zwiększenia efektywności produkcji sprawiają, że automatyzacja staje się naturalnym kierunkiem rozwoju wielu gospodarstw.

NOWY RYTM PRACY W OBORZE

Wprowadzenie robota udojowego to nie tylko zmiana sposobu doju, ale przede wszystkim zmiana całego systemu funkcjonowania stada. Krowy przechodzą z ustalonego harmonogramu doju na system dobrowolnego podchodzenia do robota, co wpływa na ich zachowanie, aktywność i sposób pobierania paszy.

Taki model pracy wymaga odpowiedniego przygotowania zarówno infrastruktury, jak i samego stada. Kluczowe znaczenie ma organizacja ruchu krów w oborze, dostęp do robota, rozmieszczenie stołu paszowego czy poideł. Nawet drobne błędy na etapie planowania mogą prowadzić do problemów z płynnością ruchu zwierząt i obniżeniem efektywności całego systemu.

DOBROSTAN I KOMFORT KRÓW

Jednym z najczęściej podkreślanych aspektów wprowadzenia robotów udojowych jest poprawa dobrostanu zwierząt. Krowy mają większą swobodę w wyborze momentu doju, co pozwala im lepiej dostosować rytm dnia do własnych potrzeb. W wielu gospodarstwach przekłada się to na spokojniejsze zachowanie stada i bardziej równomierne rozłożenie aktywności w ciągu doby.

Nie oznacza to jednak, że system automatyczny „sam rozwiązuje” wszystkie problemy. Wręcz przeciwnie – wymaga bardzo dobrego dopasowania warunków utrzymania, aby krowy chętnie korzystały z robota. Komfort legowiska, dostęp do paszy i wody oraz brak czynników stresowych stają się jeszcze ważniejsze niż w systemach tradycyjnych.

ŻYWIENIE W SYSTEMIE AUTOMATYCZNYM

Roboty udojowe zmieniają również podejście do żywienia. Krowy pobierają paszę w sposób bardziej rozłożony w czasie, a część dawki często podawana jest bezpośrednio w robocie jako komponent motywujący do doju. Wymaga to precyzyjnego bilansowania dawki i uwzględnienia indywidualnych potrzeb zwierząt.

Nieprawidłowo dobrana strategia żywieniowa może prowadzić do spadków wydajności, problemów metabolicznych czy zaburzeń w ruchu krów. Dlatego żywienie w systemie automatycznym powinno być traktowane jako jeden z kluczowych elementów przygotowania do tej technologii.

CZY ROBOT UDOJOWY JEST ROZWIĄZANIEM DLA KAŻDEGO?

Choć liczba gospodarstw korzystających z robotów udojowych systematycznie rośnie, nie jest to rozwiązanie uniwersalne. Każde gospodarstwo ma inną strukturę budynków, inne stado i inne możliwości organizacyjne. Wdrożenie systemu automatycznego wymaga więc indywidualnej analizy i odpowiedniego przygotowania.

Największe wyzwania pojawiają się nie w momencie uruchomienia robota, ale w okresie przejściowym – kiedy zmienia się sposób pracy całego stada. Brak odpowiedniego przygotowania może skutkować spadkiem wydajności, problemami zdrowotnymi czy trudnościami w organizacji pracy.

DOBRE PRZYGOTOWANA INWESTYCJA TO KLUCZ DO SUKCESU

Coraz więcej hodowców podkreśla, że sukces wdrożenia robota udojowego zależy przede wszystkim od etapu przygotowania. Odpowiednie zaplanowanie obory, analiza ruchu krów, dostosowanie żywienia oraz ocena potencjału stada pozwalają uniknąć wielu kosztownych błędów.

W praktyce oznacza to konieczność spojrzenia na gospodarstwo całościowo – nie tylko przez pryzmat samego urządzenia, ale całego systemu produkcji mleka.

WSPARCIE DLA GOSPODARSTW PLANUJĄCYCH AUTOMATYZACJĘ

W odpowiedzi na rosnące zainteresowanie robotami udojowymi powstał program PrzedRobot, skierowany do hodowców rozważających wprowadzenie systemu automatycznego doju. Jego celem jest wsparcie gospodarstw na etapie przygotowania inwestycji, tak aby przejście na nową technologię było bezpieczne i efektywne.

W ramach programu hodowcy mogą skorzystać z pomocy doradców PFHBiPM w zakresie planowania budynku i infrastruktury, organizacji pracy w oborze, żywienia oraz przygotowania stada do nowego systemu. Takie kompleksowe podejście pozwala ograniczyć ryzyko błędów i lepiej wykorzystać potencjał inwestycji.

Rosnąca popularność robotów udojowych pokazuje, że automatyzacja staje się ważnym elementem rozwoju gospodarstw mlecznych w Polsce. Jednak o powodzeniu tej zmiany decyduje nie sama technologia, lecz sposób jej wdrożenia. Dobrze przygotowane gospodarstwo to większa stabilność produkcji, lepszy dobrostan zwierząt i realne korzyści ekonomiczne w dłuższej perspektywie.

Więcej informacji o przygotowaniu gospodarstwa do systemu automatycznego doju oraz programie PrzedRobot można znaleźć w materiale PFHBiPM: https://pfhb.pl/file-admin/user_upload/OCENA/publikacje/publikacje-2026/Roboty-udojowe.pdf ■

**POLSKA FEDERACJA
HODOWCÓW BYDŁA
I PRODUCENTÓW MLEKA**

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka to organizacja działająca na rzecz rozwoju hodowli krów mlecznych w Polsce. Naszym celem jest reprezentowanie interesów i obrona praw członków, w tym podejmowanie strategicznych działań związanych z hodowlą bydła i produkcją mleka. Swoje cele realizuje m.in. poprzez prowadzenie oceny wartości użytkowej bydła mlecznego i mięsno-mlecznego, ksiąg bydła i dokumentacji hodowlanej, laboratoriów oceny mleka i genetyki bydła, a także wdrażanie nowoczesnych metod w dziedzinie hodowli bydła i produkcji mleka. Zajmujemy się też szeroko działalnością doradczą i szkoleniową, której celem jest poprawa efektywności i ekonomiki produkcji mleka.

fotografia: archiwum PFHBiPM

JAK PRAWIDŁOWO MONITOROWAĆ NALOTY SŁODYSZKA RZEPAKOWEGO – PRAKTYCZNE WYKORZYSTANIE MODELI DSS

*Słodyszek rzepakowy (*Meligethes aeneus*), pozostaje jednym z najważniejszych szkodników rzepaku ozimego w Europie. Jego szkodliwość wynika głównie z żerowania chrząszczy na pąkach kwiatowych oraz składania jaj, co może prowadzić do ich uszkodzenia i opadania. W praktyce doradczej kluczowym wyzwaniem jest precyzyjne określenie momentu nalotu oraz właściwego terminu monitoringu i ewentualnej interwencji. Tradycyjne podejście opierało się na prostych regułach, takich jak przekroczenie temperatury 15°C. Jednak nowe badania wskazują jednoznacznie, że takie podejście jest niewystarczające. Współczesne doradztwo powinno opierać się na integracji monitoringu polowego z modelami fenologicznymi oraz systemami decyzyjnymi w ochronie roślin (DSS).*

LIDIA SPYCHALSKA, DOROTA PIĘKNA-PATERCZYK | SPECJALISTKI DS. PRODUKCJI ROŚLINNEJ

TEMPERATURA JAKO KLUCZOWY CZYNNIK NALOTU

Badania nad zależnością aktywności *M. aeneus* od temperatury wykazały, że reakcja owada ma charakter ciągły, a nie progowy. Oznacza to, że nalot nie zaczyna się nagle przy jednej temperaturze, lecz stopniowo rośnie wraz z jej wzrostem.

Wyróżniono trzy kluczowe punkty:

- ok. 12°C (12,0-12,5°C) (FT₁₀) – początek aktywności lotnej (ok. 10% populacji),
- ok. 14°C (13,6-14,2°C) (FT₂₅) – wyraźny wzrost nalotu,
- ok. 15-16°C (15,5-16,2°C) (FT₅₀) – połowa populacji aktywna.

W praktyce oznacza to, że monitoring powinien rozpoczynać się wcześniej niż przy 15°C, ponieważ nalot może rozpocząć się już przy niższych temperaturach. Co więcej, badania prowadzone przez angielskich badaczy wykazały również, że wraz ze wzrostem temperatury rośnie: intensywność żerowania słodyszka oraz zwiększona liczba składanych jaj. Oznacza to, że temperatura wpływa nie tylko na sam nalot, ale także na skalę potencjalnych strat.

OGRANICZENIA KLASYCZNYCH METOD MONITORINGU

W praktyce doradczej monitoring często opiera się na:

- obserwacji temperatury,
- żółtych naczyniach,
- liczeniu chrząszczy na roślinach,
- stosowaniu progów ekonomicznej szkodliwości.

Choć metody te są podstawą integrowanej ochrony roślin, mają istotne ograniczenia: wymagają dużego nakładu pracy, są prowadzone często zbyt wcześnie lub zbyt długo, nie zawsze trafnie identyfikują moment największego ryzyka. Jak pokazują badania naukowe, w wielu przypadkach naloty występowały, ale nie prowadziły do przekroczenia progów szkodliwości, mimo że wykonywano zabiegi ochronne. Doprowadziło to do niepotrzebnych kosztów związanych z licznymi zabiegami ochronnymi, zwiększonej presji na rozwój odporności oraz nadmiernego obciążenia środowiska pozostałościami środków chemicznych.

DSS – NOWE PODEJŚCIE DO MONITORINGU

Systemy wspomaganie decyzji (DSS), takie jak ProPlant expert, lub AHDB stanowią narzędzie pozwalające na bardziej precyzyjne zarządzanie monitoringiem i ochroną roślin.

DSS integrują:

- dane meteorologiczne,
- modele fenologiczne szkodnika,
- informacje o rozwoju rośliny,
- dane z monitoringu polowego.

Dzięki temu umożliwiają: przewidywanie początku nalotu, identyfikację okresów największego ryzyka, wskazanie optymalnych terminów monitoringu. Badania wykazały, że DSS:

- lepiej identyfikują okresy migracji niż proste reguły temperaturowe,
- pozwalają skrócić czas monitoringu,
- pomagają ograniczyć liczbę zabiegów chemicznych.

JAK PROWADZIĆ MONITORING

W OPARCIU O DSS – SCHEMAT PRAKTYCZNY

1. Wczesne ostrzeżenie (temperatura 10-12°C)
 - rozpoczęcie śledzenia danych meteorologicznych,
 - analiza prognoz temperatury,
 - przygotowanie do instalacji pułapek.

To etap, w którym DSS zaczyna wskazywać potencjalne ryzyko nalotu.

2. Początek aktywności (12-14°C)

- instalacja żółtych naczyni,
- rozpoczęcie regularnych obserwacji,
- pierwsze lustracje roślin.

Nalot może już się rozpocząć – kluczowe jest nie przegapić pierwszych osobników.

3. Intensyfikacja monitoringu (14-16°C)

- codzienne kontrole pułapek,
- systematyczne liczenie chrząszczy na roślinach,
- analiza trendu wzrostu populacji.

To najważniejszy moment – DSS wskazuje okres największego ryzyka.

4. Decyzja o interwencji

- porównanie liczby chrząszczy z progami szkodliwości,
- uwzględnienie fazy BBCH rośliny,
- wykorzystanie prognoz DSS.

Decyzja o zastosowaniu chemicznego zwalczania powinna wynikać z obserwacji polowych + danych modelowych (np. danych z lat ubiegłych), nie tylko z samej temperatury.

5. Kontrola po nalocie

- dalsze monitorowanie populacji,
- ocena skuteczności działań,
- analiza danych do przyszłych sezonów.

System wspomaganie może wskazywać kolejne fale nalotu.

PODSUMOWANIE

Nowoczesne podejście do monitoringu wymaga odejścia od prostych reguł na rzecz zintegrowanego systemu opartego na danych i modelach. Wyniki badań jasno pokazują, że: temperatura wpływa na aktywność owadów w sposób ciągły, modele DSS poprawiają trafność oceny ryzyka, integracja danych polowych i modelowych pozwala na bardziej efektywne doradztwo. W praktyce oznacza to, że doradca rolniczy powinien pełnić rolę nie tylko obserwatora, ale również interpretatora danych i operatora systemów wspomaganie decyzji. To właśnie połączenie wiedzy biologicznej i narzędzi cyfrowych stanowi przyszłość skutecznej ochrony rzepaku. ■

Magdalena Jakubowska, Beata Wielkopolan, Kamila Roik, Przemysław Strażyński, Anna Tratwal – Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

Źródła:

Ferguson A.W., Nevard L.M., Clark S.J., Cook S.M. 2015. Temperature-activity relationships in *Meligethes aeneus*: implications for pest management. *Pest Management Science* 71: 459-466.

Ferguson A.W., Skellern M.P., Johnen A., von Richthofen J.S., Watts N.P., Bardsley E., Murray D.A. Cook S.M. 2016. The potential of decision support systems to improve risk assessment for pollen beetle management in winter oilseed rape. *Pest Management Science* 72: 609-617.

Cook S.M., Döring T.F., Ferguson A.W., Martin J.L., Skellern M.P., Smart L.E., Watts N.P., Welham S.J., Woodcock C. Pickett J.A. et al. 2013. Development of an integrated pest management strategy for control of pollen beetles in winter oilseed rape. Project Report No. 504: 1-31 AHDB/HGCA.

The management of pollen beetle in oilseed rape [<https://ahdb.org.uk/pollenbeetle> [dostęp: 20.03.2026]]

Tratwal A., Strażyński P., Bereś P.K., Korbas M., Danielewicz J., Jajor E., Horoszkiewicz-Janka J., Jakubowska M., Roik K., Baran M., Wielkopolan B., Kubasik W., Klejdysz T., Wegorek P., Zamojska J., Dworżańska D., Barłóg P., Jaskulska M., Dobosz R. (red. Tratwal A., Strażyński P., Jajor E., Mrówczyński M.). 2018. Poradnik sygnalizatora ochrony Rzepaku. Instytut Ochrony Roślin - PIB, Poznań: 1-208 ISBN 978-83-64655-40-1.

Mrówczyński M. 2003. Studium nad doskonaleniem ochrony rzepaku ozimego przed szkodnikami. Rozprawy Naukowe Instytutu Ochrony Roślin 10: 1-61.

ZMIANY W EKOSCHEMATACH ORAZ W ZASADACH PRYZYNAWANIA PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNICH I OBSZAROWYCH W KAMPANII 2026

*W 2026 roku wprowadzono wiele uproszczeń dla beneficjentów płatności bezpośrednich
i obszarowych II filaru Wspólnej Polityki Rolnej.*

MAGDALENA STACHOWIAK | DZIAŁ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I OCHRONY ŚRODOWISKA

NORMY GAEC

Uproszczenia GAEC obejmują między innymi uznanie **gospodarstw ekologicznych** oraz gospodarstw będących w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne za spełniające normy GAEC 1, 3, 4, 5, 6 i 7 na działkach prowadzonych w systemie rolnictwa ekologicznego. Ponadto od 2026 roku rolnicy wnoszący o **wsparcie dla małych gospodarstw** zostali wyłączeni z systemu warunkowości środowiskowej, co skutkuje brakiem kontroli oraz kar w tym zakresie. Beneficjenci, których powierzchnia gruntów rolnych kwalifikująca się do płatności zadeklarowana we wniosku nie przekracza **10 hektarów**, są zwolnieni z kontroli i kar w zakresie warunkowości. Natomiast rolnicy, których maksymalna wielkość gospodarstwa nie przekracza **30 ha użytków rolnych**, zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności zwolnieni są z kontroli i kar w ramach normy GAEC 7 tj. Zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach ornych.

ZMIANA DEFINICJI TUZ

Od tego roku nastąpiła zmiana definicji trwałych użytków zielonych. Przekształcenie gruntu ornego, wykorzystywanego do uprawy traw lub innych zielnych roślin pastewnych, w TUZ nastąpi po 7, a nie jak dotychczas po 5 latach.

EKOSCHEMATY OBSZAROWE

W ramach ekoschematów obszarowych nie ma większych zmian w 2026 roku w zakresie wymogów czy praktyk. Doprecyzowano jedynie, że w ramach praktyki Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi) wariant z wapnowaniem nie może być realizowany na obszarach objętych normą GAEC 2, czyli na obszarach, które zakwalifikowano jako torfowiska i obszary podmokłe.

Utrzymane zostały zmiany wprowadzone w roku ubiegłym. Najistotniejsze to utrzymanie obniżonej liczby punktów w ekoschemacie „Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi” w ramach praktyk: Uprozczone systemy uprawy - 3 pkt. oraz Wymieszanie słomy z glebą – 1 pkt. Również limit powierzchni do 300 ha dla ekoschematów obszarowych będzie obowiązywał w 2026 roku. Limit ten nie dotyczy ekoschematu „Retencjonowanie wody”, „Biologiczna uprawa” oraz „Materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany”.

Podtrzymany został też przepis mówiący, że w tym samym roku, do tej samej powierzchni, mogą być przyznane płatności w ramach nie więcej niż dwóch ekoschematów lub praktyk lub wariantów.

W 2026 roku beneficjenci mogą wybierać z 7 poniższych ekoschematów oraz ich wariantów:

1. Obszary w roślinami miododajnymi - planowana stawka płatności: ok. 269,21 EUR/ha.
2. Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi – aby móc realizować praktyki rolnictwa węglowego trzeba zbierać minimalną liczbę punktów, którą liczymy wg poniższego wzoru:

Powierzchnia użytków rolnych x 1,25 = MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW

- a. Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt - 5 pkt
- b. Międzyplony ozime lub Wsiewki śródplonowe - 5 pkt
- c. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - na wszystkich GO i TUZ w gospodarstwie:
 - wariant podstawowy (bez wapnowania) - 1 pkt
 - wariant rozszerzony o wapnowanie - 3 pkt

- d. Wymieszanie obornika na GO w terminie 12 godzin od jego aplikacji - 2 pkt
 - e. Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo na GO i TUZ - 3 pkt
 - f. Zróżnicowana struktura upraw – 3 pkt
 - g. Uprozczone systemy uprawy – 3 pkt
 - h. Wymieszanie słomy z glebą – 1 pkt
3. Integrowana Produkcja Roślin
Płatność jest różna i zależna od grupy upraw. Szacowane stawki płatności wynoszą:
- uprawy rolnicze - 146,07 EUR/ha,
 - uprawy warzywne - 309,21 EUR/ha
 - uprawy sadownicze - 342,70 EUR/ha,
 - uprawy jagodowe - 309,21 EUR/ha,
4. Biologiczna uprawa
- Wariant: Mikrobiologiczne środki ochrony roślin. Prognozowana stawka wynosi: 89,89 EUR/ha
 - Wariant: Stosowanie nawozowych produktów mikrobiologicznych. Szacowana stawka w tym wariantcie wynosi 22,47 EUR/ha.
5. Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych – płatność szacowana to 63,15 EUR/ha.
6. Grunty wyłączone z produkcji - szacowana stawka w tym ekoschemacie to ok. 126,52 EUR/ha.
7. Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany
Szacowane stawki płatności :
- zboża i ich mieszanki – 26,74 EUR/ha
 - rośliny strączkowe – 43,37 EUR/ha
 - ziemniaki – 112,13 EUR/ha

DOBROSTAN ZWIERZĄT

W ekoschemacie „Dobrostan zwierząt” umożliwiono realizację praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QAFP/QMP także przez rolników uczestniczących w innych systemach jakości, takich jak:

- świnie – QAFP, PQS, TAQ, rolnictwo ekologiczne
- bydło mięsne – QMP, rolnictwo ekologiczne,
- drób rzeźny – QAFP, rolnictwo ekologiczne

ROLNICTWO EKOLOGICZNE

W interwencji „Rolnictwo ekologiczne” wprowadzono zmiany polegające na **zniesieniu obowiązku posiadania planu działalności ekologicznej**. Celem tej zmiany jest uproszczenie procedur administracyjnych dla rolników oraz redukcja kosztów ponoszonych przez rolników na opracowanie planu. Uregulowano zasady nakładania kar poprzez wprowadzenie limitu, zgodnie z którym łączna wysokość kar (z roku bieżącego i lat poprzednich) nie może przekroczyć sumy przyznanych rolnikowi płatności ekologicznych oraz ustanowiono przyjęcie korzystniejszego dla rolnika % stosunku powierzchni uchybienia do powierzchni, na której powinien być przestrzegany dany wymóg (z roku bieżącego lub z roku poprzedniego).

INTERWENCJE

ROLNO-ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNE

W roku 2026 zostanie wdrożona nowa interwencja rolno-środowiskowo-klimatyczna – Interwencja 8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo. Interwencja zostanie wdrożona w 3 wariantach:

1. **Wariant: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na trwałych użytkach zielonych** – płatność jest rekompensatą związaną z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na TUZ. Jest to zobowiązanie roczne i nie wymaga sporządzenia planu rolnośrodowiskowego oraz prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Wymogi w ramach wariantu:

- zakaz przekształcania i zaorywania TUZ, z wyjątkiem możliwości wykonania zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata,
- zakaz wydobywania torfu,
- zakaz budowy i odnawiania rowów i instalacji drenażowych do odwadniania lub odprowadzania wody z terenu.

Stawka płatności: 581 zł/ha/rok

2. **Wariant: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach ornych** – płatność stanowi rekompensatę związaną z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na gruntach ornych. Zobowiązanie jest roczne i nie wymaga sporządzenia planu rolnośrodowiskowego oraz prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Wymogi w ramach wariantu:

- zakaz zaorywania; umożliwia się płytką uprawę gleby do głębokości 15 cm,
- zakaz wydobywania torfu,
- zakaz budowy i odnawiania rowów i instalacji drenażowych do odwadniania lub odprowadzania wody z terenu.

Stawka płatności: 627 zł/ha/rok

3. **Wariant: Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone** - jest to wsparcie dla rolników za przekształcanie gruntów ornych objętych normą GAEC 2 w użytki zielone. Zobowiązanie jest 5 letnie, bez konieczności opracowania planu rolnośrodowiskowego.

Rolnik będzie zobowiązany do uprawiania mieszanki traw lub mieszanki traw i innych zielnych roślin pastewnych oraz właściwego użytkowania tego obszaru tj:

- użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego, przy czym w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego – koszenia co najmniej raz w roku w terminie do 31 lipca;
- usunięcia skoszonej biomasy z działki rolnej nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku;
- ograniczonego stosowania nawożenia (dopuszczone do 60 kg N/ha/rok);
- niestosowania: gnojówki lub gnojowicy, komunalnych osadów ściekowych, wapnowania.

Stawka płatności: 2 387 zł/ha/rok

Ponadto w ramach działań rolno-środowiskowo-klimatycznych od 15 marca 2026 roku w przypadku Interwencji 5. **Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie** rozszerzono listę gatunków roślin odmian marginalnych o pszenicę orkisz jarą, mietlicę białą oraz stokłosę uniolowatą.

DZIAŁANIA ROLNO-ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNE W RAMACH PROW 2014-2020

Od 2026 r. zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020 zostały „przeniesione” do przepisów regulujących zasady przyznawania płatności w ramach PS WPR na lata 2023-2027. W związku z tym „stare zobowiązania” będą w 2026 roku finansowane ze środków PS WPR 2023-2027. Zmiany dotyczą następujących pakietów:

Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone - w 2026 realizowane jako Interwencja 9. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych podjętych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone,

Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 - w 2026 realizowane jako Interwencja 10. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych podjętych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000,

Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 podjęte w 2022 r - w 2026 realizowane jako Interwencja 11. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych podjętych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000.

Jednocześnie rok 2026 będzie ostatnim rokiem, kiedy rolnicy będą mogli wnioskować o przyznanie płatności za realizację tych zobowiązań. Natomiast od 2027 roku, rolnicy będą mogli podjąć nowe zobowiązania z interwencji dostępnych w ramach PS WPR 2023-2027.

Rolnicy, którzy nie będą chcieli kontynuować zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014-2020 jako Interwencji PS 2023-2027, będą mogli z nich zrezygnować poprzez złożenie do ARiMR oświadczenia o braku akceptacji dostosowania zobowiązania PROW 2014-2020 do ram prawnych PS 2023-2027. Oświadczenie takie należy złożyć w terminie składania wniosków. „Stare” zobowiązanie wygaśnie i nie będzie wymagany zwrot płatności przyznanych za jego realizację. ■

Źródła:

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach PS dla WPR na lata 2023-2027 z późniejszymi zmianami.

Prezentacja szkoleniowa MRiRW Departamentu Płatności Bezpośrednich „Płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowe II filaru WPR-kampania 2025 r.”.

*<https://www.gov.pl/web/arimr/15-marca-2026-r-start-kampanii-doplac>
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/informacja-na-temat-zmian-wprowadzonych-w-przepisach-dotyczacych-interwencji-rolno-rodowiskowo-klimatycznych-ps-wpr-2023-2027-obowiazujacych-od-kampanii-naboru-wnioskow-2026-r>*

ĆMA BUKSZPANOWA

(*Cydalima perspectalis*)

Groźnym szkodnikiem bukszpanu, który w ostatnich latach wyrządza duże spustoszenie w tej uprawie jest ćma bukszpanowa. Po raz pierwszy wykryto ją w Polsce w 2012 roku i od tego czasu bardzo szybko rozprzestrzeniła się na teren całego kraju. Zmieniające się warunki klimatyczne coraz bardziej sprzyjają jej rozwojowi. W ciągu sezonu ćma wytwarza kilka pokoleń co wymusza kilkukrotne powtarzanie zabiegu. Największe zagrożenie nie wynika z obecności samych motyli, lecz z larw, które żerują wewnątrz krzewu. To właśnie gąsienice zjadają liście i młode pędy, przez co roślina słabnie i traci gęstość. Zaobserwowano, że rodzime gatunki ptaków takich jak wróble, sikory, zięby oraz liczne rodzaje os stają się jej wrogami naturalnymi. Zdarza się, że żerujące larwy można spotkać też na innych zimozielonych roślinach takich jak: trzmielina, laurowiśnia, irga i ostrokrzew.

DOROTA PIĘKNA-PATERCZYK, LIDIA SPYCHAŁSKA | SPECJALISTKI DS. PRODUKCJI ROŚLINNEJ

OBJAWY ŻEROWANIA:

Pierwsze oznaki aktywności można zauważyć już w kwietniu, zwłaszcza w okresie gdy temperatury utrzymują się powyżej kilku stopni Celsjusza. Wtedy to gąsienice ćmy bukszpanowej tworzą gęste oprzędy, którymi pokrywają gałązki roślin. Gąsienice są barwy zielonkawej z ciemną głową i charakterystycznym rysunkiem składającym się z pasów i kropek przebiegających wzdłuż ciała. Ich występowanie ma charakter masowego pojawu i przy dużej ich liczebności w krótkim czasie może doprowadzić do całkowitego ogołocenia bukszpanu z liści tzw. gołożerów. Larwy po wylęgu żerują przez około 4 tygodnie po czym przepoczwarczają się na krzewie i po pewnym czasie wylatują motyle kolejnego pokolenia. Motyle ćmy bukszpanowej osiągają rozpiętość skrzydeł wynoszącą od 3,5 do 4,5 cm. Ich głowa jest barwy od szarej do brązowej z długimi czułkami. Obserwuje się dwie formy barwne. Najczęściej spotykane jest ubarwienie białe z brązowym obrzeżem obu par skrzydeł lub druga forma którą stanowią osobniki w większości całkowicie jasnobrązowe z fioletowym połyskiem i białą półksiężycowatą plamą. Dorosłe osobniki latają od końca kwietnia lub początku maja do września a nawet października. Loty odbywają się nocą a motyle mogą pokonywać duże dystanse. Samice składają jaja w grupach od 10 do 30 sztuk. Rozwój larwalny trwa od 17 do 87 dni w zależności od temperatury.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE:

W walce z tym szkodnikiem kluczowa jest szybka reakcja. Warto regularnie kontrolować krzewy i zaglądać zwłaszcza do jego wnętrza. Im szybciej zauważymy pierwsze oznaki żerowania tym większa szansa na uratowanie roślin. Należy to wykonywać w okresie od marca do września, gdy pojawiają się kolejne pokolenia gąsienic. Pierwszymi oznakami żerowania ćmy na bukszpanie są nagryzione młode liście, przędza przypominająca pajęczynę oraz odchody gąsienic. W walce z ćmą bukszpanową dostępne są opryski biologiczne i chemiczne. Ich skuteczność nie jest wprawdzie stuprocentowa, jednak opryski biologiczne zawierają bakterie, które infekują gąsienice i uśmiercają je w ciągu kilku dni. Opryski chemiczne bazują zwykle na pyretroidach. Wczesne wykrycie obecności ćmy bukszpanowej ułatwiają pułapki feromonowe. Zawierają substancję wabiącą samce, dzięki czemu pomagają ograniczyć rozmnażanie szkodnika. Najlepiej rozwiesić je już w kwietniu, w pobliżu bukszpanów, na wysokości około 1-1,5 metra. Po znalezieniu w pułapce choćby jednego szkodnika trzeba od razu zastosować inne sposoby walki. Walkę z tym szkodnikiem można także przeprowadzić za pomocą innych metod, które różnią się skutecznością i bezpieczeństwem dla roślin i środowiska. Mogą to być domowe i ekologiczne opryski z wykorzystaniem octu, czosnku, papryczki chilli, i szarego mydła w połączeniu z wodą. Pomocne jest również fizyczne usuwanie poprzez użycie silnego strumienia wody. Wszystkie opryski należy stosować regularnie najlepiej co 7-14 dni, aby utrzymać ich skuteczność. ■

Źródła:

Badania skuteczności działania wabików feromonowych w odławianiu inwazyjnej ćmy bukszpanowej (*Cydalima perspectalis*) w Polsce – P. Beres, G. Soika, T. Jabłoński, J. Grodner,

<https://www.iior.poznan.pl/2083,news?tresc=8368#akapit>
obserwacje własne

XXXI REGIONALNA WYSTAWA ZWIERZĄT HODOWLANYCH – ZAPOWIEDŹ WYDARZENIA

*Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu zaprasza rolników, hodowców
i mieszkańców obszarów wiejskich i miast do udziału i odwiedzenia
XXXI Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych.*

WIOLETA BARCZAK | KOMISARZ XXXI REGIONALNEJ WYSTAWY ZWIERZĄT HODOWLANYCH

Wystawa, nad którą rokrocznie patronaty honorowe obejmują Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Stefan Krajewski, Marszałek Województwa Wielkopolskiego – Marek Woźniak oraz Wojewoda Wielkopolski – Agata Sobczyk, odbędzie się w dniach 13 i 14 czerwca br. w godzinach 9:00-17:00 w Sielinku k. Opalenicy.

XXXI Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych stanowi stały punkt w kalendarzu imprez organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu i cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno wśród hodowców, jak i firm z branży rolniczej – w szczególności tych zaopatrujących hodowców w pasze, jak i oferujących wyposażenie lub świadczące usługi dla gospodarstw specjalizujących się w produkcji zwierzęcej. Podczas wystawy organizowane są liczne pokazy dedykowane przede wszystkim mieszkańcom obszarów wiejskich oraz rodzinom z dziećmi.

Ważne! W tym roku, powracamy z organizacją regionalnej wystawy z udziałem hodowców bydła mlecznego. Z kolei hodowcy bydła mięsnego, będą mogli wziąć udział w organizowanej w tym samym miejscu i czasie VII Krajowej Wystawie Bydła Mięsnego – szczegóły pojawią się na naszej stronie internetowej już niebawem.

Jednocześnie, jak pisemnie poinformował Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Tomyślu powołując się na zapis z Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiej z dnia 31.10.2026 r. (Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego Poz. 7595) w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) oraz rzekomego pomoru drobiu (ND) na terenie województwa wielkopolskiego, cały powiat nowotomyski został wyznaczony jako obszary, które są szczególnie narażone na ryzyko wprowadzenia wirusów wysoce zjadliwej grypy ptaków oraz rzekomego pomoru drobiu (obszary wysokiego ryzyka). Zgodnie z § 2 punkt 5 ww. rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego, na wyznaczonych obszarach wysokiego ryzyka: zakazuje się organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów, gdzie jest gromadzony drób lub inne ptaki (PIW. NT.ChZ.6141.227.2025). W związku z obowiązującym rozporządzeniem oraz ze względu na utrzymujące się ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych drobiu – ognisk ptasiej grypy (HPAI) i rzekomego pomoru drobiu (ND), odступujemy od organizacji wystawy i pokazów drobiu.

Oznacza to, że w ramach tegorocznej edycji Wystawy będą oceniane bydło mleczne, konie, króliki oraz dodatkowo zostaną zaprezentowane stawki pokazowe owiec i kóz.

Bydło mięsne będzie oceniane w ramach VII Krajowej Wystawy Bydła Mięsnego.

Serdecznie zapraszamy hodowców wszystkich gatunków zwierząt do odwiedzania stoisk branżowych związków hodowców: Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Wielkopolskiego Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt, Związku Hodowców Koni Wielkopolskich oraz POLSUS.

Ponadto, zapraszamy na pokazy realizowane przez:

- Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego – pokaz oceny bydła mlecznego i mięsnego, prezentacja bydła reprezentującego kilka ras w kilkunastu kategoriach.
- Krajowy Związek Hodowców Królików – pokaz oceny i ras królików.
- Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Brody Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – pokaz profesjonalnego strzyżenia owiec wraz z fachowym komentarzem z zakresu właściwego postępowania ze zwierzęciem podczas zabiegu, roli i krotności strzyży jako elementu wpływającego na dobrostan.
- Stadninę Koni Sieraków – pokazy będą realizowane przez grupę dziewcząt, dosiadających 6 koników polskich. Będą one obejmować pokazy akrobatyczne podczas jazdy konnej.
- Dariusza Piątka - ambasadora Eques Polonus – pokaz obejmujący prezentację elementów polskiej szkoły jazdy (husarska wyprawa).
- Patrol Konny Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu – prezentacja-przejazd patrolu konnego oraz pokaz wyposażenia
- oraz przejazdu bryczką zorganizowane przez Związek Hodowców Koni Wielkopolskich.

Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych jest najważniejszym wydarzeniem dla hodowców z Wielkopolski i sąsiednich regionów, nazywanym „świętem hodowców”. Ring w Sielinku staje się wtedy centrum hodowli i miejscem prezentacji dorobku branży. W programie są także spotkania z ekspertami, związkami hodowców i uczelniami. Wystawę odwiedza ponad 20 tysięcy osób – zarówno hodowców, jak i rodzin z dziećmi.

Zachęcamy hodowców do zgłaszania się w związkach (Polską Federacją Hodowców i Producentów Bydła Mlecznego, Związkiem Hodowców Koni Wielkopolskich, Krajowym Związkiem Hodowców Królików) aby zaprezentować dorobek hodowlany. Uczestnictwo w RWZH daje możliwość pozyskania nowych kontaktów i klientów, czego Państwu życzymy. ■

NAJPIĘKNIEJSZE OKAZY, NAJLEPSI HODOWCY. SIELINKO ZAPRASZA NA VII KRAJOWĄ WYSTAWĘ BYDŁA MIĘSNEGO

Z ogromną przyjemnością zapraszamy na VII Krajową Wystawę Bydła Mięsnego – najważniejsze i najbardziej prestiżowe wydarzenie w Polsce poświęcone hodowli bydła mięsnego organizowane m.in. przez Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Tegoroczna edycja wydarzenia odbędzie się w Sielinku k. Opalenicy, które w tym roku będzie „sercem” polskiej hodowli czystorasowego bydła mięsnego.

WIOLETA BARCZAK | KOMISARZ VII KRAJOWEJ WYSTAWY BYDŁA MIĘSNEGO, SIELINKO 2026

To wyjątkowe święto hodowców, będące nie tylko okazją do prezentacji najwybitniejszych osiągnięć hodowlanych, ale również przestrzenią spotkań profesjonalistów, wymiany doświadczeń oraz budowania relacji w środowisku branżowym. Głównym celem wydarzenia jest promocja polskiej wołowiny oraz wymiana doświadczeń hodowlanych. Wystawa gromadzi najlepszych hodowców, ekspertów oraz pasjonatów, tworząc niepowtarzalną atmosferę.

Serdecznie zapraszamy do udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu, które stanowi prawdziwe święto polskiej hodowli bydła mięsnego. Podczas wystawy będą prezentowane m.in. okazy najpopularniejszych ras mięsnych, takich jak: Limousine, Charolaise, Hereford czy Angus, pochodzące z najlepszych hodowli zlokalizowanych w całej Polsce.

Serdecznie zapraszamy hodowców bydła mięsnego do Sielinka k. Opalenicy na teren Powiatowego Zespołu nr 2 w Sielinku, przy ul. Parkowej 2, na VII Krajową Wystawę Bydła Mięsnego, która odbędzie się w dniach 13 i 14 czerwca 2026 r. ■

VII KRAJOWA WYSTAWA BYDŁA MIĘSNEGO

Sielinko, 13-14 czerwca 2026 r.

Organizator

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu

Wielkopolskie
Targi Rolnicze
Sielinko 2026

XXXII WIELKOPOLSKIE TARGI ROLNICZE

DNI POLA 2026

XXXI REGIONALNA WYSTAWA ZWIERZĄT HODOWLANYCH

Sielinko, 13-14 czerwca 2026 r.

PATRONI
HONOROWI

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefana Krajewskiego

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

WIELKOPOLSKA

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

PATRONI
MEDIALNI

naszemiasto.

CO WARTO WIEDZIEĆ O RDZY GRUSZY?

*Rdza gruszy (*Gymnosporangium sabiniae*) jest chorobą grzybową, która od pewnego czasu stała się kłopotliwa zwłaszcza dla gruszy w ogrodach przydomowych, działkowych i niechronionych sadach.*

Sprawca porażą grusze, jabłonie, pigwy a także ozdobne i dziko rosnące gatunki roślin z rodziny różowatych. Jest to choroba dwudomowa, co oznacza, że do przejścia pełnego cyklu rozwojowego grzyb potrzebuje dwóch żywicieli. Pierwszym z nich są odmiany jałowców takich jak: sabiński, wirginijski i pośredni a drugim żywicielem są odmiany uprawne gruszy.

DOROTA PIĘKNA-PATERCZYK, LIDIA SPYCHALSKA | SPECJALISTKI DS. PRODUKCJI ROŚLINNEJ

OBJAWY CHOROBY:

Pierwsze objawy choroby pojawiają się już wczesną wiosną. Na młodych liściach gruszy uwidaczniają się nieduże pomarańczowożółte plamy umiejscowione na wierzchniej stronie. Z czasem powiększają się i przybierają postać charakterystycznych narośli i wypustek o jaskrawopomarańczowej barwie, na których powierzchni widoczne są żółte zarodniki grzyba. Plamki z czasem powiększają się i ciemnieją. W tych miejscach liście grubieją a w środkowej części przebarwień pojawia się czarna plamka. Porażone liście przedwcześnie opadają, z owocników uwalniają się zarodniki, które atakują rosnące w pobliżu jałowce. Kontynuują swój rozwój, by w przyszłym roku znów móc zainfekować gruszę. Cały proces osłabia drzewo i obniża jego owocowanie także w kolejnym sezonie. Rozwojowi choroby sprzyja wilgoć i wietrzna pogoda. Najwięcej zarodników tworzy się w temperaturze od 8 do 10°C, w niższej temperaturze proces ten zostanie zahamowany.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE:

W celu ograniczenia i zwalczania choroby należy unikać sadzenia jałowców w pobliżu gruszy. Ale niestety nawet jeśli w pobliżu nie ma tych krzewów nie ma gwarancji, że rdza jałowca nie zaatakuje drzew. Zarodniki mogą być przenoszone z wiatrem na duże odległości. Do nasadzeń należy wybierać odmiany odporne lub mało wrażliwe na rdzę gruszy. Do odmian podatnych na porażenie należą: Faworytka, Bonkreta Williamsa, Bera Bosca. Odmiany sporadycznie atakowane to: Paryżanka, Łukasówka, Bera Hardego i odmiany gruszy azjatyckich. Choroba nie stanowi większego problemu w sadach towarowych, ponieważ nie ma tam nasadzeń jałowców i stosowany jest program ochrony przed parchem który skutecznie zabezpiecza gruszę przed rozwojem rdzy.

Zwalczanie rdzy gruszy fungicydami jest trudne, ponieważ pierwszy oprysk powinien być wykonany profilaktycznie przed wystąpieniem objawów w fazie zielonego pąka i kontynuowany aż do kwitnienia kwiatów. Grusze można leczyć za pomocą własnoręcznie przygotowanych środków, które dobrze zwalczają grzybnie i zarodniki. W uprawie amatorskiej sprawdzi się stosowanie ekologicznych oprysków z gnojówki albo naparu z rozdrobnionych ząbków czosnku, skrzypu, cebuli oraz roztworu z sody oczyszczonej. Takie sposoby zwalczania rdzy gruszy są skuteczne i bezpieczne nie tylko w przypadku rdzy, ale także innych chorób grzybowych. Trzeba jednak pamiętać że jednorazowo przeprowadzony zabieg nie pomoże pozbyć się choroby. Należy powtarzać go regularnie co 7-14 dni i korzystać z różnych sposobów. ■

Źródła:

Atlas chorób drzew owocowych – P. Sobiczewski, A. Broniarek-Niemiec, H. Bryk, M. Cieślińska, S. Masny, B. Meszka
Choroby i szkodniki drzew owocowych – W. Markowski
Grzybowe choroby drzew owocowych – M. Seweryn
Ochrona drzew pestkowych – T. Bieńkowski
Choroby drzew owocowych – M. Grabowski

WIELKOPOLSKA OD ŚRODKA...

Liderzy na obszarach wiejskich w Wielkopolsce odczuwają najsilniejszą relację ze wspólnotą lokalną. Poczucie przynależności do określonego miejsca, budowane poprzez wspólne wartości, nazywamy tożsamością społeczną.

DR NATALIA BARTKOWIAK-BAKUN | WYDZIAŁ EKONOMICZNY,
UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU

Uczucie to nazywane jest tożsamością lokalną, kiedy mówimy o wspólnocie wiejskiej lub gminnej. Z kolei jeśli to samo uczucie towarzyszy nam w odniesieniu do regionu czy państwa, odpowiednio nazywane jest tożsamością regionalną czy narodową. Bywa tak, że jest niedostrzegane w naszym codziennym życiu. Co ciekawe, jest decydujące podczas wyboru miejsca zamieszkania czy założenia rodziny. Zwykle wybieramy miejsca, które są znane nam lub naszym bliskim. Wspólnoty lokalne z dużym poczuciem tożsamości rozwijają się lepiej, a mieszkańcy są bardziej zaangażowani w sprawy lokalne. Możliwe jest to, kiedy emocjonalna więź przeradza się w działania na rzecz wspólnoty lokalnej. W praktyce bywa wyrażane poprzez dbałość o własne otoczenie bliższe i dalsze, troskę zarówno o dobro prywatne i dobra publiczne (np. miejscowe place i skwery).

Wartości łączące mieszkańców to m.in. dziedzictwo materialne i niematerialne, unikalny krajobraz, wartości przyrodnicze, czy unikalne umiejętności rzemieślnicze, a także wspólna historia czy wyjątkowe wydarzenia historyczne. Przykładem szczególnym dla wielkopolskiej tożsamości regionalnej jest Powstanie Wielkopolskie, którego pamięć jest pielęgnowana również na obszarach wiejskich. W życiu codziennym mniej refleksyjnie podczas zakupów sięgamy po produkty regionalne np. ser smażony, kiełbasę białą, andruty kaliskie, czy po twaróg, by w domu przygotować pyry z gzikiem. Niewątpliwie dziedzictwo kulinarne jest składową definiującą naszą tożsamość.

Ważne miejsce w procesie podtrzymywania lokalnego dziedzictwa na obszarach wiejskich pełnią Koła Gospodyń Wiejskich. Podejmują one szereg działań służących przywróceniu i upowszechnieniu umiejętności lokalnych tradycji kulinarnych, rękodziełu w tym haftu czy wyplataniu tradycyjnych wieńców dożynkowych. Działania te sprawiają, że tradycyjne umiejętności są nadal obecne i przekazywane kolejnym pokoleniom. Równoległe podejmowane są działania służące wzmocnieniu więzi wspólnotowych i animowania czasu wolnego. Są to na przykład wydarzenia tj. Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, zabawy taneczne, dożynki, czy wspólne wycieczki.

Wyjątkowa tożsamość i jej składowe są lub mogą być atrakcyjnym produktem turystycznym powstałym na wsi. Obszarami wiejskimi w Wielkopolsce, na których upatruje się potencjału do rozwoju turystyki opartej na tożsamości lokalnej są regiony etnograficzne. Są to tereny, które zostały wyodrębnione na podstawie szczególnych cech kulturowych mieszkańców np. gwary, stroju, zwyczajów, a także silnego poczucia przynależności i odrębności. Na wielkopolskiej wsi wyróżniamy takie obszary jak: Hazy, Biskupizna, Ziemia Szamotulska, Pałuki, Krajna, Babimojszczyzna czy obszary zamieszkałe przez Mazurów Wileńskich. Unikatowa kultura

zachwyca i jest obecna w szerszych kontekstach, choćby tańce regionu Biskupizny czy Ziemi Szamotulskiej prezentowane są podczas obrzędu dożynek prezydenckich. Wydarzenie to cieszy się dużym zainteresowaniem rolników i mieszkańców wsi.

Nowe otwarcie dla turystyki wiejskiej stworzyła pandemia COVID-19, paradoksalnie ograniczenia w przemieszczaniu przekierowały turystów w sposób naturalny do bliskich destynacji. Wiele osób odkryło Polskę na nowo, gros z kolei miało sposobność dostrzeżenia walorów przyrodniczych czy turystycznych kraju, po raz pierwszy. Kolejnym argumentem przemawiającym za turystyką miejsc bliskich są zmiany klimatu, które mobilizują nas do ograniczenia turystyki do miejsc odległych czy zagrożonych wystąpieniem klęsk żywiołowych. Obecna niepewność geopolityczna i wysoka dynamika zmian skłaniają turystów do wyboru bezpiecznych destynacji dla siebie i swojej rodziny. Biorąc powyższe pod uwagę, zrozumiałym jest dostrzeżenie przez liderów lokalnych na obszarach wiejskich potencjału turystycznego w unikatowym dziedzictwie materialnym i niematerialnym. Otwartym pozostaje pytanie, czy to co nam znane i bliskie jest dla nas atrakcyjne? ■

Tekst artykułu powstał w ramach projektu „Tożsamość lokalna i regionalna ludności wiejskiej Wielkopolski a rozwój turystyki”, który realizowany jest na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Projekt dofinansowany jest ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Nauka dla Społeczeństwa II” Umowa o numerze: Nds-II/SP/0358/2023/01 z dnia 21.12.2023 r.

WARTO WIEDZIEĆ

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, iż od dnia 1 kwietnia 2026 r. obowiązuje zwiększone wsparcie dla młodych rolników z produkcją zwierzęcą, składających wnioski w ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” w ramach naboru w roku 2026, jak i dla tych, którzy złożyli już wnioski w 2025 r.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/premie-dla-mlodych-rolnikow-zwiekszamy-wsparcie-na-produkcje-zwierzeza>

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) ogłosiła wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie obowiązujących w II kwartale 2026 roku. Zgodnie z informacją, miesięczna składka dla rolników, ich małżonków, domowników oraz pomocników rolnika wynosi 78 zł. Jest to kwota stała, obowiązująca osoby objęte pełnym ubezpieczeniem przez cały miesiąc. Źródło: <https://www.gov.pl/web/krus/wysokosc-miesiecznej-skladki-na-ubezpieczenie-wypadkowe-chorobowe-i-macierzynskie-w-ii-kwartale-2026-r>

Wszystkie gminy w Polsce do końca czerwca muszą posiadać plan ogólny, który zastąpi istniejące już studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ważne jest dopilnowanie, aby poszczególne działki rolników były w nowym dokumencie prawidłowo oznaczone. Błędy w planie ogólnym mogą skutkować brakiem możliwości rozbudowy gospodarstwa, albo ograniczeniami w sprzedaży działek. Wnioski o wprowadzenie zmian w planie ogólnym można składać w terminie 21 dni od pierwszego obwieszczenia o sporządzaniu tego dokumentu, albo podczas konsultacji społecznych projektu planu.

Informujemy, że do 17 lipca 2026 roku można składać zgłoszenia w ramach konkursu "Najlepszy Przetwórca Ekologiczny". Organizatorem konkursu jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu przy współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ośrodkami Doradztwa Rolniczego. Zgłoszenia do konkursu dokonuje się, wypełniając formularz zamieszczony na stronie Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie www.cdr.gov.pl. Szczegóły konkursu oraz regulamin na stronie: <https://www.wodr.poznan.pl/wydarzenia/konkursy/konkurs-najlepszy-przetworca-ekologiczny-2026>

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu organizuje wojewódzki etap Konkursu "Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne". Konkurs skierowany jest tylko do rolników zawodowych, tzn. rolników czerpiących dochód z produkcji rolnej, którzy zakończyli okres przedstawiania gospodarstwa i posiadają aktualny certyfikat. Do udziału w konkursie zachęcamy towary gospodarstwa ekologiczne, z lub bez hodowli zwierząt. Gospodarstwo do konkursu można zgłosić przez formularz zgłoszeniowy (załącznik 1 do Regulaminu) przesłany za pośrednictwem Poczty Polskiej na adres Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań lub mailowo na adres: srodowisko@wodr.poznan.pl. Zgłoszenia należy składać do 12 czerwca 2026 roku. Szczegóły: <https://www.wodr.poznan.pl/wydarzenia/konkursy/konkurs-najlepsze-gospodarstwo-ekologiczne-2026>

Zapraszamy do odwiedzenia naszego stoiska podczas **XXXII Wielkopolskich Targów Rolniczych** w Sielinku w dniach 13-14 czerwca 2026 r.

- Księgi hodowlane i ocena wartości użytkowej świń ras: pzb, wbp, puławska, duroc, pietrain, hampshire i wbo
- Świadectwo zootechniczne zgodne ze wzorem UE
- Niepowtarzalny numer identyfikacyjny
- Dwupokoleniowy rodowód
- Ocena BLUP

WWW.POLSUS.PL

Zapraszamy na poczęstunek promocyjny z polskiego mięsa wieprzowego!
SMAK ZA JAKIM TĘSKNISZ – SPRÓBUJ ZA DARMO!

PRODUKT
POLSKI

EDUKACJA NA OBSZARACH WIEJSKICH – FUNKCJE POZAPRODUKCYJNE WSI

Funkcje pozaprodukcyjne wsi to jej zadania, które nie są związane bezpośrednio z wytwarzaniem żywności. Obejmują natomiast funkcje ekologiczne, społeczne, edukacyjne, krajobrazowe oraz związane z aktywizacją gospodarczą, inną niż tradycyjna działalność rolnicza.

DOMINIKA JURCZ | DORADCA WODR W POWIECIE POZNAŃSKIM

Edukacja na obszarach wiejskich jest jednym z kluczowych elementów rozwoju. Można ją przyrównać do rolnictwa społecznego ze względu na fakt koncentrowania się na dostosowaniu oferty do lokalnych potrzeb, integrowaniu praktyki z teorią, a także wzmacnianiu społeczności lokalnej. Inicjatywy związane z edukacją wiejską mogą kryć się pod różnymi formami, do których możemy zaliczyć między innymi zagrody edukacyjne, turystykę społeczną, gospodarstwa opiekuńcze, wioski tematyczne czy komercjalizację lokalnego potencjału kulturowego.

ZAGRODY EDUKACYJNE

Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych posiada zastrzeżony znak towarowy „Zagroda Edukacyjna”, który jest dedykowany gospodarstwom łączącym działalność rolniczą z profesjonalnymi usługami edukacyjnymi. Sieć służy upowszechnieniu idei edukacji w gospodarstwie rolnym oraz promocji działalności gospodarstw edukacyjnych. Sieć funkcjonuje w systemie doradztwa rolniczego na podstawie dobrowolnej współpracy pomiędzy jednostką centralną – Centrum Doradztwa Rolniczego a jednostkami regionalnymi – ośrodkami doradztwa rolniczego z danego województwa. Głównymi celami działania sieci jest przede wszystkim podniesienie prestiżu zawodu rolnika oraz upowszechnienie wiedzy na temat pochodzenia żywności; różnicowanie pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich, a także zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi. Do uczestnictwa w sieci może przystąpić każdy obiekt spełniający warunki definicji „Zagrody edukacyjnej”. Należy podkreślić, że udział w sieci jest dobrowolny i bezpłatny. Czym jest zagroda edukacyjna? To przedsięwzięcie, które jest prowadzone przez mieszkańców wsi na obszarach wiejskich, gdzie realizowane są przynajmniej dwa cele edukacyjne z zakresu: produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, przetwórstwa produktów rolnych, świadomości ekologicznej i konsumenckiej lub dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej. Taki obiekt powinien posiadać zwierzęta gospodarskie albo uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji dla grup dzieci lub młodzieży, które są przyjmowane w ramach programów szkolnych lub są udostępniane jako atrakcja turystyczna dla rodzin z dziećmi i dorosłych podróżujących indywidualnie. Prowadzenie zajęć w takich gospodarstwach przynosi korzyści

zarówno dla szkolnictwa jak i dla sektora rolnego. Szkoły zyskują urozmaicone procesy kształcenia, programy nauczania ukierunkowane na praktyczne działania, realizacje warsztatów z różnych przedmiotów, a także alternatywne miejsca do nauki z elementem poznawania wiejskiej kultury. Natomiast dla sektora rolnego to wzbogacenie codziennego życia rolnika, radość pracy z dziećmi, rozwój rodzin rolniczych, a także dodatkowy dochód. Istotne jest również spotkanie z przyszłymi konsumentami oraz wzrost zrozumienia dla sytuacji i potrzeb gospodarki wiejskiej. Najpopularniejszymi tematami zajęć prowadzonych w zagrodach edukacyjnych są programy poświęcone edukacji regionalnej, ekologii, ginącym zawodom, rolnictwu i zajęciom gospodarskim, tradycyjnej żywności, zajęciom rekreacyjnym, kuchni domowej, przyrodzie, rękodziełu artystycznemu, zwyczajom i obrzędom, a także zajęciom sportowym.

TURYSTYKA SPOŁECZNA

To rodzaj turystyki skoncentrowany na zapewnieniu możliwości podróży i wypoczynku osobom o szczególnych potrzebach. Do takiej grupy można zaliczyć np. seniorów, osoby z niepełnosprawnościami czy grupy o niskich dochodach. Idea turystyki społecznej polega na likwidowaniu barier w dostępie i tworzeniu oryginalnej oferty turystycznej. Oferta ta powinna przynieść korzyści beneficjentom oraz gospodarce. Działania te często wspierane są przez państwo (np. z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej), a ich celem jest możliwości korzystania z turystyki przez wszystkich. Kluczowym aspektem turystyki społecznej jest dostępność na każdym etapie wyjazdu. Użytkuje się to przez eliminację barier architektonicznych i informacyjnych. Dzięki turystyce uwzględnia się ludzi wyłączone społecznie. Pozwala to na integrację grup wykluczonych poprzez danie możliwości wypoczynku i aktywności. Organizowane przez stowarzyszenia, spółdzielnie, związki zawodowe, biura podróży i instytucje publiczne różnego rodzaju inicjatywy korzystnie wpływają na poprawę jakości życia uczestników, wzrasta świadomość społeczna, a także rozwija się gospodarka regionalna. Turystyka społeczna stała się jednym z priorytetów ze względu na starzenie się społeczeństwa oraz wzrost świadomości potrzeby włączenia wszystkich mieszkańców w życie społeczne i kulturalne.

GOSPODARSTWA OPIEKUŃCZE

Według koncepcji opracowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie gospodarstwo opiekuńcze to „forma wsparcia w zakresie opieki i integracji społecznej w ramach gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą. Usługi oferowane w gospodarstwie opiekuńczym muszą być świadczone w oparciu o infrastrukturę i zasoby gospodarstwa, umożliwiając prowadzenie agroturystyki. Upatruje się szans rozwoju szczególnie dla gospodarstw opiekuńczych, w których świadczone będą usługi dla osób starszych”. Jest to forma łączenia działalności rolniczej z opieką nad osobami potrzebującymi wsparcia. Do takiej grupy można zaliczyć seniorów, osoby niepełnosprawne intelektualnie bądź fizycznie, zmagające się z uzależnieniami, bezrobotnych, osoby wypalone zawodowo czy osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Istotne jest, aby przy prowadzeniu gospodarstwa rolnego jego zasoby mogły być efektywnie wykorzystane do innej działalności. Da to możliwość wykorzystania przestrzeni w gospodarstwie i na wsi do tworzenia usług dla ludzi wymagających wsparcia. Głównym zadaniem gospodarstwa opiekuńczego jest włączenie społecznie osób w niekorzystnej sytuacji. Osiągamy to dzięki rolniczemu charakterowi gospodarstwa, gdzie przy pomocy np. agroturystyki podopieczni mogą doświadczać oddziaływania na nich przyrody czy zwierząt. Istotny jest też kontakt z drugim człowiekiem. Poprzez wspólne zajęcia grupowe, gry czy prace w gospodarstwie człowiek poczuje się częścią społeczeństwa. Można podjąć działania związane z wykorzystaniem zasobów naturalnych (roślin, zwierząt) lub bazujące na lokalnej tradycji i kulturze. Zaliczamy do niej rękodzieło, przetwórstwo czy sezonowe prace gospodarskie. Gospodarstwo opiekuńcze świadczy opiekę dzienną i całodobową. Opieka całodobowa może być oferowana w formie rodzinnego domu pomocy, domu pomocy społecznej oraz działalności gospodarczej w zakresie placówki zapewniającej opiekę całodobową. Jeśli chodzi o formy prawne może funkcjonować jako stowarzyszenie, fundacja lub działalność gospodarcza.

WIOSKI TEMATYCZNE

Wioski tematyczne są to wsie z motywem przewodnim. Oznacza to nowoczesny sposób na ożywienie gospodarki wiejskiej, a także zapewnienie mieszkańcom dodatkowych dochodów. Oferta wsi tematycznych jest budowana przede wszystkim na bazie zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych, które występują w danej miejscowości. Walory te pozwalają przyciągnąć na tereny wiejskie turystów, a także zintegrować mieszkańców wsi. Spotkania podobnie jak w zagrodach edukacyjnych skierowane są dla grup szkolnych i przedszkolnych, do turystów indywidualnych i rodzin, a także jest możliwość realizacji wizyt studyjnych. Wioski mają konkretną niepowtarzalną tematykę, która jest oparta na dziedzictwie regionu i pasji mieszkańców. Jej założenie jest zależne przede wszystkim od lokalnej współpracy. Inicjatorami rozwoju wioski tematycznej mogą być: liderzy wiejscy, sołtysi, radni sołeccy, liderzy gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, wiejskich organizacji pozarządowych działających na rzecz odnowy wsi, przedsiębiorców z branży turystycznej, gmin i powiatów, Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich, Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, samorządów województwa. Spotkania w wiosce tematycznej prowadzone są przez doświadczonych edukatorów. Najczęściej wykorzystywane formy podczas pobytu

w wiosce tematycznej to: warsztaty, pogadanki, prelekcje, gry i zabawy sprawnościowe, konkursy, gry terenowe, zajęcia manualne i artystyczne, quizy. Certyfikat jakości „Gwarancja Przygody”, mogą posiadać go wioski tematyczne, które mają sprawdzone i polecane oferty. Świadczy on o wysokiej jakości usług wioski podczas prezentacji dziedzictwa polskiej wsi. Zgłaszanie wsi tematycznej do certyfikatu jest prowadzone w sposób ciągły i nie wiąże się z żadnymi opłatami. Certyfikat „Wioska Tematyczna – Gwarancja Przygody” może otrzymać wieś tematyczna, która spełnia wszystkie poniższe kryteria:

- działa na rzecz rozwoju, promocji i poprawy warunków życia mieszkańców przynajmniej jednej miejscowości (sołectwa) i posiada w swojej „nazwie marketingowej” słowa określające wieś lub obszar np. wioska, wieś, kraina itp.;
- prowadzona jest przez organizację pozarządową w ramach swojej odpłatnej działalności statutowej lub gospodarczej;
- posiada ofertę pobytową/edukacyjną składającą się przynajmniej z dwóch różnych elementów dostępną w sposób ciągły/systematyczny dla przynajmniej jednej grupy wiekowej oraz prezentuje w sposób ciekawy i inspirujący lokalne walory miejscowości i regionu;
- przeprowadziła zajęcia pobytowe/edukacyjne dla minimum 100 osób;
- posiada wyraźne oznakowanie swojej nazwy wioski tematycznej na terenie miejscowości w przynajmniej 5 miejscach zawierających np. nazwę wsi lub logo wioski tematycznej;
- prowadzi swoją stronę www lub na portalu społecznościowym, na której znajduje się aktualna oferta pobytowa, dane kontaktowe i strona jest na bieżąco aktualizowana, a także posiada aktualną ofertę na portalu www.wioska-tematyczna.pl

KOMERCJALIZACJA LOKALNEGO POTENCJAŁU KULTUROWEGO

Komercjalizacja wsi polega na przekształcaniu tradycji, rękodzieła, obyczajów oraz krajobrazu w produkty i usługi turystyczno-gospodarcze. W ten sposób powstaje agroturystyka, warsztaty rzemieślnicze, festiwale folklorystyczne lub sprzedaż lokalnych produktów. Wymaga to podkreślenia wartości oraz ochrony przed nadmiernym komercjalizowaniem, a także budowaniem lokalnych przedsiębiorstw i współpracy. Istotnym elementem jest znalezienie równowagi między dochodowością a zachowaniem autentyczności dziedzictwa kulturowego wsi. Do elementów potencjału kulturowego wsi zaliczamy dziedzictwo materialne (stare budynki, krajobraz, zabytki); dziedzictwo niematerialne (tradycje, obrzędy, legendy, gwarę, kuchnię regionalną, muzykę); rzemiosło (wyroby artystyczne, tradycyjne techniki) oraz kapitał społeczny, czyli wiedzę i umiejętności mieszkańców, więzi społeczne. Mogą występować różnego rodzaju formy komercjalizacji. Do najpopularniejszych należy: turystyka kulturowa (zagrody tematyczne, szlaki turystyczne, muzea lokalne, agroturystyka z elementami kultury); produkty regionalne (sprzedaż rękodzieła, przetworów, lokalnych specjalów); usługi kulturalne (warsztaty rzemieślnicze, pokazy tradycji, organizacja festynów i jarmarków) oraz innowacyjne, czyli nowoczesne zastosowania tradycyjnych wzorów.

Edukacja na obszarach wiejskich posiada w Polsce duże możliwości rozwoju. Przede wszystkim ze względu na dobrze zachowaną kulturę ludową. Tradycyjne rolnictwo oraz związany z nim krajobraz kulturowy kraju stają się coraz bardziej docenianym i pożądanym walorem edukacyjno-turystycznym. ■

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu

REGIONALNE TARGI ROLNICZE

WIELKOPOLSKA WIEŚ ZAPRASZA

**„Gospodynie inspirowaną naturą
– ogród smaków i tradycji”**

23 maja 2026, Gołaszyn k. Bojanowa

PATRONAT
HONOROWY

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefana Krajewskiego

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

WIELKOPOLSKA

MARSZAŁEK
WOJEWODZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POWIAT RAWICKI

Gminne Centrum Kultury, Sportu,
Turystyki i Rekreacji w Bojanowie

PATRONI
MEDIALNI

naszemiasto.

SŁÓW KILKA O MAJOWYCH PRACACH W OGRODZIE I SADZIE

Maj w Polsce to miesiąc zazwyczaj ciepły, choć noce i poranki bywają jeszcze chłodne, a sporadyczne przymrozki wciąż mogą się zdarzyć.

Miejmy jednak nadzieję na coraz więcej słonecznych dni, które ogrzewają glebę i budzą do życia rośliny oraz owady.

To doskonały moment, aby dokończyć rozpoczęte wcześniej prace ogrodowe.

ZBIGNIEW BRĘKLEWICZ | DORADCA WODR W POWIECIE GNIEŹNIEŃSKIM

Nazwa miesiąca pochodzi od łacińskiego maius, a polskie słowo „maić” oznacza stroić. Maj to czas bujnej, młodej zieleni i kwitnienia wielu roślin – konwalii, maków, niezapominajek, czeremchy czy jaśminu. W ogrodach zachwycają tulipany, narcyzy, piwonie i lilaki, a w sadach unosi się zapach kwitnących jabłoni, grusz, wiśni i czereśni.

PIELEGNACJA DRZEW I KRZEWÓW

Rośliny drzewiaste posadzone jesienią lub wiosną wymagają szczególnej troski. Kluczowe jest ich dobre ukorzenie oraz stabilizacja – zwłaszcza w miejscach narażonych na wiatr. Warto stosować podpory lub konstrukcje zabezpieczające. Gleba powinna być umiarkowanie wilgotna, a jej ściółkowanie (np. 5 cm warstwą kompostu) sprzyja szybkiemu ukorzenianiu. W przypadku suszy należy podlewać rośliny raz w tygodniu, zużywając około 10-20 litrów wody na egzemplarz. W pierwszym roku po posadzeniu nie zaleca się nawożenia. Kwitnące w maju krzewy, takie jak forsycja czy porzeczka, dobrze znoszą cięcie po kwitnieniu. Usuwamy stare pędy, pozostawiając młode, które zapewnią obfite kwitnienie w kolejnych latach.

TRAWNIK W MAJU

Maj to intensywny czas pielęgnacji trawnika. Przy zakładaniu nowego trawnika wysiew nasion wykonujemy równomiernie w dwóch kierunkach (krzyżowo). Po wysiewie glebę lekko grabimy i podlewamy tak, aby wilgoć sięgała około 10 cm w głąb. Pierwsze koszenie wykonujemy, gdy trawa osiągnie wysokość 7-8 cm. W sezonie letnim trawnik kosimy 1-2 razy w tygodniu: trawniki użytkowe: 4-5 cm, miejsca zacienione: 5-6 cm. W czasie suszy należy pamiętać o intensywnym podlewaniu. Skoszoną trawę warto przeznaczyć na kompost. Należy stanowczo unikać wypalania traw – prowadzi to do degradacji gleby, niszczenia pożytecznych organizmów oraz śmierci wielu zwierząt.

WARZYWNIK

W maju kontynuujemy wysiewy: ogórki do gruntu, około 10 maja: dynię, fasolę, groch, ponownie: marchew, rzodkiewkę, sałatę, jarmuż. Od połowy maja wysadzamy do gruntu pomidory i seler. Najlepiej robić to w dni pochmurne lub deszczowe. Pamiętajmy o przerywaniu zbyt gęstych wschodów oraz regularnym pielieniu,

podlewaniu i spulchnianiu gleby. Bardzo ważny jest płodozmian. Uprawa tych samych roślin w jednym miejscu prowadzi do wyjąłowienia gleby. Najlepiej podzielić ogród na trzy części i stosować rotację: rośliny silnie wyjąłowiające (np. kapusta, ogórki), rośliny średnio wymagające (np. marchew, cebula), rośliny mało wymagające (np. fasola, groch).

OGRÓD OZDOBNY

Po „zimnych ogrodach” można sadzić rośliny wrażliwe na mróz: begonie, dalie, mieczyki, pacioreczniki. Wymagają one regularnego podlewania oraz pielęgnacji gleby (spulchnianie, odchwaszczanie). To również dobry moment na przycinanie żywopłotów oraz pielęgnację bylin. Na balkonach i tarasach sadzimy petunie, pelargonie czy surfinie. Do ogrodu można wynieść rośliny doniczkowe, np. zielistkę czy trzykrotkę. W sadzie warto sprawdzić efekty szczepień drzew owocowych. Po opadnięciu płatków można wykonać oprysk ochronny. Krzewy róż wymagają podwiązania pnączy. Dobrym pomysłem jest sadzenie roślin odstraszających szkodniki, takich jak rozmaryn czy szałwia.

Maj to miesiąc wyjątkowo barwny. Na łąkach kwitną mniszki i jaskry, pola żółcą się od rzepaku, w lasach pojawiają się borówki i kwiaty malin. Możemy też obserwować motyle, takie jak paź królowej czy rusałka admirał. Maj to czas intensywnej pracy, ale i ogromnej satysfakcji. Odpowiednia pielęgnacja roślin w tym okresie przyniesie efekty przez całe lato i jesień. Warto wykorzystać ten miesiąc, aby zadbać o ogród, sad i warzywnik – oraz cieszyć się pięknem budzącej się do życia przyrody. ■

LISTA ODMIAN ZALECANYCH DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO: RZEPAK OZIMY

Wielkopolska od lat utrzymuje status rolniczego serca Polski, jednak uprawa rzepaku ozimego w regionie staje się coraz większym wyzwaniem agrotechnicznym. Najniższe sumy opadów w kraju, dominacja gleb lekkich, mozaikowatych, prowadzą do zmiany filozofii prowadzenia plantacji. Rosnące koszty energii i nawozów zmuszają do precyzyjnego zarządzania wodą, świadomego doboru genetyki i przestrzegania zasad integrowanej ochrony

MARIOLA STRAUCHMANN | DORADCA WODR W POWIECIE ŚREDZKIM

I. Stanowisko: Walka o wodę zaczyna się po żniwach

W Wielkopolsce woda jest czynnikiem plonotwórczym numer jeden. Rzepak, posiadający palowy system korzeniowy, potrafi sięgać po wilgoć głęboko, ale musimy mu to umożliwić poprzez właściwą uprawę roli.

- Gospodarka wilgocią: Największym błędem jest pozostawienie ścierniska po przedplonie bez żadnej ingerencji. Każda godzina zwłoki to litry wody uciekające z gleby przez parowanie kapilarne. Zerwanie ścierniska talerzówką lub gruberem zaraz po kombajnie to absolutny fundament. Coraz więcej gospodarstw w naszym regionie z sukcesem wdraża siew pasowy (Strip-Till). To technologia stworzona dla Wielkopolski – spulchniamy pas gleby pod korzeń bez odwracania skiby, zatrzymując wilgoć tam, gdzie jest najbardziej potrzebna.
- Odczyn gleby (pH): Rzepak to roślina wapnolubna. Na naszych lekkich glebach utrzymanie pH powyżej 6,0 jest wyzwaniem, ale i koniecznością. Należy pamiętać, że w zakwaszonej glebie bor, molibden i mangan są dla rośliny niedostępne, nawet jeśli podaje się je w drogich nawozach.
- Siew i obsada: Optymalny termin siewu w naszym województwie to 15-25 sierpnia. Jednak przy narastających suszach sierpniowych, siew w „popiół” jest ryzykowny. Lepiej poczekać kilka dni na opad niż zasiać zbyt gęsto. W Wielkopolsce celujemy w 40-50 roślin na m² dla odmian populacyjnych oraz 30-45 m² dla mieszańców. Zbyt gęsty łan to słabsze korzenie i pewne problemy z wyleganiem.

II. Jesień: Budowa fundamentów i hartowanie

Jesień to okres, w którym programujemy plon. Każdy liść wypuszczony przed spoczynkiem zimowym buduje potencjał rozgałęzień bocznych.

- Regulacja wzrostu i ochrona fungicydowa: Ciepłe jesienie sprawiają, że rzepak często „ucieka” w górę. Jeśli szyjka korzeniowa wyciągnie się zbyt mocno, roślina przemarznie przy pierwszym większym mrozie bez okrywy śnieżnej. Stosowanie regulatorów wzrostu połączonych z fungicydami (np. tebukonazol, metkonazol) to w Wielkopolsce standard. Chodzi o to, by osadzić pąk wierzchołkowy nisko przy ziemi i zmusić roślinę do rozbudowy korzenia.
- Szkodniki jesienne: Śmietka kapuściana stała się w regionie plagą. Jej larwy niszczą system korzeniowy, co wiosną skutkuje słabym pobieraniem wody. Należy również monitorować mszyce – wektory wirusa żółtaczk rzepy (TuYV).

III. Wiosna: Precyzyjne nawożenie i walka z chowaczem

Gdy wegetacja rusza, rzepak musi dostać „paliwo” natychmiast. W marcu liczy się szybkość reakcji na pogodę.

- Strategia azotowa (N1): Pierwsza dawka azotu musi zawierać siarkę. Bez niej roślina nie przetworzy azotu w plon. W suchych latach Wielkopolski najlepiej sprawdza się RSM – forma płynna trafia do rośliny szybciej niż granulaty czekające na deszcz.
- Mikroelementy – Bor to priorytet: Bor odpowiada za rozwój rurek pyłkowych i zawiązywanie łuszczyń. W naszym regionie, gdzie gleby są z natury ubogie w ten pierwiastek, dwa zabiegi dolistne (faza wzrostu pędu i faza zielonego pąka) to minimum.
- Monitoring szkodników łądogowych: Żółte naczynia to oczy na polu. Chowacz brukwiaczek pojawia się przy pierwszych ociepleniach do 10-12°C. Jeśli przegapi się moment nalotu i samice złożą jaja w łądogach, żadna chemia nie naprawi już zniszczeń mechanicznych, które doprowadzą do pęknięcia roślin i wylegania.

IV. Rekomendacje Odmianowe COBORU dla Wielkopolski (Sezon 2026)

Wybór odmiany to najważniejsza decyzja biznesowa. Jakimi cechami powinna charakteryzować się dobra odmiana?

Do najważniejszych cech nowoczesnych odmian rzepaku zalicza się wysoką, stabilną plenność, zimotrwałość odmiany, odporność na pęknięcie łuszczyń przy zbiorze, silny wigor jesienny, wysoką zawartość tłuszczu, odporność na wyleganie oraz odporność na choroby zwłaszcza na suchą zgniliznę i wirusa TuYV oraz na kiłę kapusty.

- Wysoka, stabilna plenność – to przede wszystkim zdolność do uzyskiwania wysokich plonów w zależności od rodzaju gleby oraz warunków klimatycznych
- Zimotrwałość odmiany - czyli odporność na jej wymarzenie
- Odporność na pęknięcie łuszczyń – bardzo ważna cecha, która zmniejsza ryzyko obsypywania się nasion przed zbiorem i wpływa na bezpieczeństwo terminu zbioru
- Silny wigor jesienny – szybki rozwój początkowy wpływa na dobre ukorzenie roślin i zbudowanie odpowiedniej masy przed zimą
- Wysoka zawartość tłuszczu – nowoczesne odmiany powinny zawierać powyżej 40 % tłuszczu w nasionach
- Odporność na wyleganie – umożliwia przede wszystkim łatwiejszy zbiór oraz mniejsze straty wynikające z obsypywania się nasion
- Odporność na kiłę kapusty – dotyczy to przede wszystkim tych stanowisk na których często uprawiany jest rzepak

Rodzaje odmian:

- Odmiany populacyjne – wymagają terminowego wysiewu i są tańsze w zakupie
- Odmiany mieszańcowe (hybrydowe) – charakteryzują się wyższym plonem, silniejszym wigorem jesiennym oraz szybszą regeneracją po okresie zimowym

Zestawienie odmian z Listy Odmian Zalecanych (LOZ), które najlepiej poradziły sobie w badaniach PDO w naszym regionie:

ODMIANY POPULACYJNE (LINIOWE)

Dla tradycjonalistów i na stabilne stanowiska:

BACHUS, hodowca: *Cluser Breeding International GmbH*. Stabilność to jego drugie imię. Plonuje regularnie na poziomie 92-100% wzorca. Wyróżnia się potężnym korzeniem i bardzo wysoką zawartością tłuszczu (45%). Idealny tam, gdzie liczy się pewność i niższy koszt materiału siewnego.

TOM, hodowca: *Cluser Breeding International GmbH*. Odmiana o bardzo dobrej zimotrwałości i zdrowotności. Rośnie nieco niższa, co czyni ją odporną na wyleganie. Świetna na stanowiska o uregulowanej kulturze rolnej.

ODMIANY MIESZAŃCOWE (F1)

Technologia do zadań specjalnych:

KWS LAUROS, hodowca: *KWS Saat SE & Co. KGaA*. Prawdziwy lider plonowania. Jego system korzeniowy to fenomen – potrafi wyciągnąć wodę z głębszych warstw, gdy inne odmiany już więdną. Posiada pełną odporność na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG APOLLONIA, hodowca: *Limagrain Europe SAS*. Odmiana dla tych, którzy boją się lipcowych burz. Posiada genetyczną odporność na pęknięcie łuszczyń. Nawet przy nawałnicy nasiona zostają w środku. Dodatkowo wykazuje tolerancję na kiłę kapusty.

DK EXAURA, hodowca: *Deutsche Saatveredelung AG*. Mieszaniec o niesamowitym wigorze wiosennym. Bardzo szybko regeneruje się po zimie, „uciekając” przed majowymi suszami. Pełna ochrona przed wirusem TuYV i suchą zgnilizną.

METROPOL, hodowca: *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG*. Jeśli pola są narażone na mroźne wiatry, to odmiana idealna. Ma najwyższe noty za zimowanie (8/9 pkt) i doskonałą regenerację rozety.

MANHATTAN, hodowca: *Monsanto Technology LLC*. Specjalista od wysokiej Masy Tysiąca Nasion (MTN). Świetnie radzi sobie z opóźnionymi siewami, co w Wielkopolsce po burakach czy kukurydzy bywa standardem.

ROMEO, hodowca: *Deutsche Saatveredelung AG*. Wysoki, potężny mieszaniec na najlepsze gleby. Mimo wzrostu (167 cm), ma bardzo sztywną łądogę. Wyróżnia się najniższym porażeniem zgnilizną twardzikową – kluczową chorobą w wilgotne lata.

V. Zbiór: Finałowa prosta

Zbiór rzepaku w Wielkopolsce to często wyścig z upałami. Metodyka integrowanej ochrony zaleca ograniczenie desykacji (zasuszania chemicznego). Nowoczesne odmiany dojrzewają wyrównanie. Kluczem do uniknięcia strat jest kombajn wyposażony w stół do rzepaku z wydłużonym zespołem żniwnym i ostrymi nożami bocznymi. Straty na hederze bez stołu mogą wynieść nawet 10% plonu!

WIEDZA, KTÓRA PROCENTUJE

Uprawa rzepaku w naszym regionie nie jest loterią, ale precyzyjnym rzemiosłem. Wykorzystanie rekomendacji COBORU i trzymanie się zasad Metodyki IOR to jedyna droga do utrzymania rentowności w dobie niestabilnych cen skupu. Dobry rolnik w Wielkopolsce to taki, który patrzy na pole holistycznie – od pH gleby, przez monitoring żółtych naczyń, aż po genetykę dopasowaną do stanowiska.

Pamiętajmy: rzepak lubi oko pańskie. Systematyczne lustracje i szybka reakcja na zagrożenia to różnica między 3 a 5 tonami z hektara. ■

Źródła:

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej
Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu

Procam Polska Sp. z o.o.

KWS Polska Sp. z o.o.

LG Polska

Danko Krajowa Grupa Spożywcza

Bayer Polska

Rapool Polska

NOTOWANIA CEN

PRODUKTÓW ROLNICZYCH I ŚRODKÓW DO PRODUKCJI ROLNEJ W WIELKOPOLSCE

EWA WILCZEK | DZIAŁ EKONOMIKI I ZARZĄDZANIA GOSPODARSTWEM ROLNYM

Targowisko, kwiecień 2026										
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto paszowe	zł/dt	66,00	65,00	67,50		59,00	60,00	62,41	66,00	63,70
Pszenica paszowa	zł/dt	85,00	83,63	83,00		76,00	79,00	77,76	85,00	81,34
Jęczmień paszowy	zł/dt	74,00	77,85	78,30		74,00	74,50	78,27	78,50	76,49
Pszenżyto	zł/dt	73,00	76,11	77,00		76,00	72,50	76,00	77,00	75,37
Mieszanka zbożowa	zł/dt	69,00	68,21			64,00	68,00	64,75	69,00	67,16
Ziemniaki jadalne	zł/kg	1,75	1,65	1,93	2,00	1,60	1,67	1,60	1,87	1,76
Marchew jadalna	zł/kg	3,85	3,60	3,83	3,50	3,67	3,50	3,50	3,50	3,62
Pietruszka korzeń	zł/kg	6,70	6,67	6,75	6,40	6,75	6,75	6,40	6,40	6,60
Buraczki czerwone	zł/kg	3,50	3,30	3,35	3,30	3,50	3,30	3,30	3,33	3,36
Seler	zł/kg	6,55	6,30	6,33	6,35	6,60	6,60	6,35	6,30	6,42
Por	zł/szt	4,70	4,65	4,63	4,30	4,75	4,75	4,33	4,75	4,61
Pomidory	zł/kg	21,00	22,33	21,33	21,00			21,00	21,67	21,39
Ogórki	zł/kg	14,00	16,50	15,00	14,00			14,00	14,00	14,58
Prosię (15 kg)	zł/szt							250,00		
Cielę (40kg)	zł/szt	2000,00	2100,00					2000,00		2033,33
Krowy	zł/szt		5500,00					5600,00		5550,00
Jaja	zł/szt	1,22	1,20	1,23	1,30	1,30	1,27	1,25	1,27	1,25
Ziemniaki jadalne wczesne	zł/dt									
Kapusta biała	zł/kg	3,50	3,70	3,60	3,75	3,50	3,75	3,50	3,50	3,60
Jabłka deserowe	zł/kg	4,85	4,85	4,83	4,75	4,83	4,50	4,50	4,67	4,72
Truskawki	zł/kg									
Pomidory spod osłon malinowe	zł/kg	21,00		23,33	21,00	21,00		24,00	21,00	21,89
Ogórki spod osłon długie	zł/kg	14,30		15,50	14,30	14,67		16,00	14,33	14,85

Przedsiębiorstwa zbożowo-młynarskie i zakłady przetwórcze, kwiecień 2026										
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto konsumpcyjne	zł/dt	58,00	57,00	57,50	58,00	59,00		56,69	57,33	57,65
Pszenica konsumpcyjna	zł/dt	79,85	74,00	74,00	76,80	79,71	78,50	78,36	74,33	76,94
Jęczmień konsumpcyjny	zł/dt	67,00	63,50	66,00	69,00	67,00		65,16	65,00	66,09
Pszenica paszowa	zł/dt	75,00	70,00	70,00	70,94	74,17	75,00	73,87	70,00	72,37
Żyto paszowe	zł/dt	58,80	56,50	55,00	58,73	57,99	57,00	56,44	56,00	57,06
Jęczmień paszowy	zł/dt	66,07	63,50	63,50	64,47	68,77	68,00	63,50	68,00	65,73
Pszenżyto	zł/dt	67,00	63,00	61,00	65,21	66,17	67,00	61,18	62,00	64,07
Owies	zł/dt	54,43	53,00	53,50	57,00	56,64		51,00	51,50	53,87
Kukurydza na ziarno	zł/dt	79,95	77,00	78,00	76,00	77,00		77,00	77,00	77,42
Groch	zł/dt	87,75	85,00		87,50	86,00				86,56
Mak	zł/dt									
Gryka	zł/dt									
Łubin słodki	zł/dt	96,00	95,00		93,00	92,00				94,00
Ziemniaki przemysłowe	zł/dt	32,50								32,50

Usługi,				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
1 godz. najmu pracownika	zł/h	34,50	35,50	34,25
Orka pługiem 4-skb obrotowym+ciągnik 110 KM	zł/ha	333,40	325,00	332,50
Kompaktowy agregat do bezork. uprawy 5 m+ciągnik 220 KM	zł/ha	350,00	335,00	335,00
Strip-till (ciągnik 250 KM+agr. do opr. pasowej+6-rzęd. siewnik punktowy)	zł/ha			385,00
Podorywka	zł/ha	235,00	240,00	235,00
Kultywatorowanie	zł/ha	255,00	246,67	230,00
Talerzowanie	zł/ha	237,00	236,67	220,00
Bronowanie	zł/ha	255,00	233,33	215,00
Agregat uprawowy	zł/ha	250,00	230,00	245,00
Agregat uprawowo-siewny	zł/ha	280,00	273,33	285,00
Siew siewnikiem zbożowym	zł/ha	265,00	265,00	250,00
Siew siewnikiem punktowym	zł/ha	240,00	240,00	225,00
Sadzenie ziemniaków	zł/ha		260,00	270,00
Roztrząsacz obornika+ładowacz	zł/ha	378,00	380,00	379,00
Rozsiewacz wapna	zł/ha	160,00	160,00	160,00
Opryskiwacz zawieszany	zł/ha	145,00	145,00	143,75
Kosiarka rotacyjna	zł/ha	230,00	210,00	210,00
Kosiarko-sieczkarnia	zł/ha	650,00	650,00	675,00
Kombajn zbożowy	zł/ha	525,00	525,00	500,00
Kombajn zbożowy zbiór kukurydzy na ziarno	zł/ha	540,00	545,00	550,00
Kombajn do ziemniaków	zł/ha	465,00	480,00	485,00
Kombajn do buraków	zł/ha	1150,00	1010,00	1012,50
Prasa do słomy kostkująca wielkogabarytowa	zł/ha	267,50	270,00	270,00
Prasa do słomy (zwijająca)	zł/ha	315,00	320,00	325,00
Ciągnik 120 KM z 1 przyczepą	zł/km	8,00	8,30	8,00
Ciągnik 120 KM z 2 przyczepami	zł/km	8,00		8,00

Małe ubojnie i przetwornie - dzienny				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg	5,82	5,31	5,62
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg	3,95	3,00	3,24
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg	15,50	15,92	16,83
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg	10,25	10,25	12,46

Duże Zakłady Przetwórcze - dzienny				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg			5,80
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg			3,20
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg			16,00
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg			12,00

Rejon I: Złotów, Piła, Chodzież, Czarnków-Trzcianka.

Rejon V: Wągrowiec, Gniezno, Września, Stupca.

Rejon II: Szamotuły, Międzychód, Nowy Tomyśl, Grodzisk Wlkp., Wolsztyn.

Rejon VI: Konin, Turek, Koło.

Rejon III: Kościan, Leszno, Gostyń, Rawicz.

Rejon VII: Krotoszyn, Jarocin, Pleszew, Kalisz.

Rejon IV: Oborniki, Poznań, Środa Wlkp., Śrem.

Rejon VIII: Ostrów Wlkp., Ostrzeszów, Kępno.

kwiecień 2026

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
36,75	35,00	34,00	34,50	34,00	34,81
335,00	325,00	340,00	325,00	340,00	331,99
340,00	350,00	345,00	340,00	340,00	341,88
		400,00			392,50
	230,00	227,50	225,00	225,00	231,07
250,00	233,33	241,67	236,67		241,90
220,00	230,00	221,67	218,00	230,00	226,67
220,00	230,00	215,00	215,00	215,00	222,29
250,00	240,00	242,50	245,00	235,00	242,19
285,00	283,33	286,00	275,00	275,00	280,33
250,00	245,00	240,00	240,00	240,00	249,38
224,00	220,00	227,50	225,00	220,00	227,69
270,00	250,00	270,00	250,00		261,67
380,00	370,00	380,00	378,33	375,00	377,54
153,00	154,00	156,67	160,00	155,00	157,33
132,00	133,33	134,00	137,50	143,33	139,24
235,00	215,00	210,00	215,00	210,00	216,88
650,00	660,00	655,00	675,00	655,00	658,75
500,00	506,67	505,00	500,00	520,00	510,21
540,00	548,33	550,00	550,00	540,00	545,42
485,00	475,00	485,00	465,00	480,00	477,50
1133,33	1083,33	1050,00	1015,00	1012,00	1058,27
	260,00	250,00	250,00	245,00	258,93
325,00	320,00	325,00	310,00	310,00	318,75
8,00	8,33	8,50	8,00	8,00	8,14
9,00	9,00	9,00	8,00	8,00	8,43

ubój do 400 szt., kwiecień 2026

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
5,50	5,52	5,61	5,52	5,70	5,57
	3,07	3,23	3,65	3,90	3,43
15,97	16,44	15,50	15,83	16,17	16,02
	11,87	10,37	12,50	10,90	11,23

ubój powyżej 400 szt., kwiecień 2026

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
5,83			5,54		5,73
3,40			3,38		3,33
15,63			15,32		15,65
10,80			10,50		11,10

Prywatni oferenci, kwiecień 2026

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Prowit LP	zł/dt	325,00	310,00	330,00	340,00	310,00	340,00	310,00	310,00	321,88
Prowit T	zł/dt	363,00	360,00	365,00	370,00	365,00	360,00	360,00	362,00	363,13
Mieszanka PW	zł/dt	260,00	265,50	255,00	265,00	255,00	267,67	250,00		259,74
Mieszanka PT-1	zł/dt	191,00	195,00	195,00	195,00	191,67	196,00	192,00	195,00	193,83
Mieszanka PT-2	zł/dt	194,00	200,00	199,00	199,00	197,00	198,43	195,00	194,00	197,05
Mieszanka L	zł/dt	210,00	210,00	217,00	220,00	214,67	220,00	210,00	220,00	215,21
Mieszanka CJ	zł/dt	225,00	229,00	220,00	225,00	225,00	225,00	213,00	225,00	223,38
Mieszanka B	zł/dt	210,00	210,00	216,00	217,00	210,00	210,00	211,50	218,00	212,81
Koncentraty 10%-owe dla:										
loch	zł/dt		320,00	310,00	320,00	315,00	325,00	310,00	315,00	316,43
prosiąt	zł/dt		330,00	330,00	335,00	335,00	340,00	332,33	325,00	332,48
warchlaków	zł/dt	312,00	320,00	313,00	325,00	333,00	335,00	313,33	312,00	320,42
tuczników	zł/dt	318,00	320,00	315,00	325,00	320,50	323,00	318,50	315,00	319,38
Koncentraty 15%-owe dla:										
loch	zł/dt	350,00		348,00	349,00	350,00		345,00	345,00	347,83
prosiąt	zł/dt	350,00		352,50	355,00	360,00				354,38
warchlaków	zł/dt	330,00	340,00	325,00	350,00	350,00		332,50	340,00	338,21
tuczników	zł/dt	330,00	335,00	332,00	335,33	336,00		330,00	331,00	332,76
Koncentraty 20%-owe dla:										
loch	zł/dt	331,20	324,00	324,75	336,00	335,50	325,00	320,33	337,00	329,22
prosiąt	zł/dt	379,00	372,00	370,00	370,00	378,33	373,00	370,00	380,00	374,04
warchlaków	zł/dt	355,00		348,75	345,00	355,00	340,00	340,00	353,33	348,15
tuczników	zł/dt	320,00		315,00	315,00	333,50	310,00	321,33	326,67	320,21
Inne pasze:										
śruta sojowa	zł/dt	187,00	188,00	186,08	184,88	185,33	188,00	189,00	185,00	186,66
śruta rzepakowa	zł/dt	145,00	143,00	143,00	142,00	141,00	146,00	145,00	142,00	143,38
otręby pszenne	zł/dt	87,37	89,00	85,00	84,00	86,00	89,00	84,00	84,50	86,11
otręby żytnie	zł/dt	76,00		72,00	71,00		76,00	70,00	73,00	73,00
Nawozy mineralne:										
Mocznik (46%)	zł/dt	275,00	281,50	246,25	281,33	277,50	272,67	269,88	295,00	274,89
Saletra amonowa (34%)	zł/dt	200,00	201,20	200,00	204,00	203,33	205,67	200,00	208,00	202,78
Saletrzak (28%)	zł/dt	178,00	178,40	178,00	180,00	182,00	181,67	187,63	192,33	182,25
Superfosfat granulowany (18%)	zł/dt	168,00	178,33	169,50	168,00	172,00		168,00	179,00	171,83
Superfosfat pylisty (18%)	zł/dt			147,00		150,00		150,00		149,00
Sól potasowa (60%)	zł/dt	184,00	180,00	181,75	181,00	181,33	182,00	185,00	185,00	182,51
Polifoska 8:24:24	zł/dt	290,00	290,00	285,00	291,00	289,00	291,00	290,00	292,00	289,75
Polifoska 6:20:30	zł/dt	285,00	280,00	280,00	283,00	280,00	285,00	284,63	285,00	282,83
Polifoska 4:12:32	zł/dt		250,00	254,00	251,50	255,00		256,00		253,30
Amofoska 4:16:18	zł/dt	210,00		210,00	213,00		210,00	226,50	210,00	213,25
Siarczan potasu	zł/dt			358,50				355,00		356,75
Superfosfat wzmocniony (40%)	zł/dt	268,00	265,00	261,25	268,00		267,00	261,00	269,00	265,61

Owoce i warzywa (sprzedaż hurtowa przez rolnika), kwiecień 2026

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Jabłka deserowe	zł/kg	4,00	4,37	3,93	3,67		4,15	3,98	3,90	4,00
Wiśnie	zł/kg									
Truskawki	zł/kg									
Pomidory gruntowe do przetwórstwa	zł/kg						8,00			
Ogórki gruntowe	zł/kg	8,50		8,25			8,00		8,00	8,19
Papryka czerwona	zł/kg	14,00	14,00	13,50	13,50		12,00	12,00	12,00	13,00
Papryka zielona	zł/kg	14,50	16,00	14,00	15,00		13,00	13,00	12,00	13,93
Marchew jadalna	zł/kg	2,40	2,40	2,83	2,24	2,85	2,85	2,25	2,25	2,51
Pietruszka - korzeń	zł/kg	6,00	6,00	6,25	6,00		6,50	6,00	6,00	6,11
Buraczki czerwone	zł/kg	2,40	2,35	2,35	2,40		2,50	2,35	2,30	2,38
Seler	zł/kg	4,70	4,63	4,75	4,57		4,80	4,50	4,50	4,64
Por	zł/szt	4,20	4,25	4,13	4,00		4,00	4,00	4,00	4,08
Cebula	zł/kg	1,90	1,90	1,95	1,90	3,08	1,95	1,95	1,85	2,06
Kapusta biała	zł/kg	3,10	3,20	3,23	3,11			3,10	3,10	3,14
Ziemniaki jadalne	zł/dt	150,00	146,67	153,33	154,00	154,00	150,00	140,00	130,00	144,75
Jabłka do przetwórstwa	zł/dt							250,00		250,00
Ogórki spod osłon	zł/dt	880,00			1575,00				525,00	993,33
Pomidory spod osłon	zł/dt	1550,00		1150,00	1330,00			1150,00	1200,00	1236,00
Kapusta biała wczesna	zł/dt									
Ogórki spod osłon - długie	zł/dt	880,00		850,00	880,00			840,00	830,00	856,00
Pomidory spod osłon - malinowe	zł/dt	2050,00		2120,00	2130,00				2100,00	2100,00

Pozostałe ceny, kwiecień 2026

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Olej napędowy	zł/l	7,36	7,71	7,56	7,40	7,56	7,60	7,20	7,58	7,50
Cena sznurka do prasy	kl.	56,00	55,20	56,00	56,00	55,00	53,00	54,25	53,00	54,81
Cena siatki do prasy	zł/dt		437,50	435,00	439,00	439,00	438,33	439,00	435,00	437,55
Słoma żytnia	zł/dt	30,00	36,00	30,83	36,00	35,00	30,00	30,00	30,00	32,23
Słoma jęczmienna	zł/dt	30,00	35,00	34,42	35,00	35,00	30,33	30,00	32,00	32,72
Słoma pszenna	zł/dt	41,00	44,80	42,00	45,25	40,33	41,00	40,00	42,00	42,05
Siano łąkowe	zł/dt	50,00	55,00	55,00	56,00	55,00	50,00	50,00	51,67	52,83
Obornik	zł/dt	19,00	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	19,00	19,67	20,21
Wapno węglanowe (bez kosztów transportu)	zł/dt	9,85	9,90	9,30	9,75	9,50	9,00	8,00	9,40	9,34
Wapno tlenkowe (bez kosztów transportu)	zł/dt			30,00		30,00	28,00		28,00	29,00
Cielę 40 kg	zł/szt	1550,00	1700,00	1550,00	1567,50	1466,67	1400,00	1666,67	1700,00	1525,10
Młódź bydłęca 50 kg	zł/szt	3180,00	3160,00	3100,00	3180,00	3100,00	3150,00	3100,00	3150,00	3140,00
Jalówka hodowlana	zł/szt	6960,00	6900,00	6950,00	6980,00	6800,00	6980,00	6975,00	6970,00	6939,38
Łoszka hodowlana	zł/szt	1100,00	1100,00	1125,00	1200,00	1233,33	1125,00	1120,00	1115,00	1139,79
Koszty wizyty weterynarza	zł/wizytę	110,00	120,00	113,75	120,00	115,00	119,50	120,00	116,67	116,86
Inseminacja lochy (nasienie+usługa)	zł	75,00	80,00	77,50	76,00	80,00	76,33	80,00	80,00	78,10
Inseminacja krowy (nasienie+usługa)	zł	120,00	131,60	123,75	120,00	125,00	130,00	120,00	120,00	123,79
Krowa użytkowa	zł/szt	8000,00	8000,00	8050,00	8100,00	8000,00	8000,00	8000,00	8150,00	8037,50
Jednostka zbożowa	zł/dt	63,58	60,75	60,50	62,78	64,39	66,67	61,20	61,38	62,66

Mleko, kwiecień 2026

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Mleko - średnia cena w kl.extra	zł/l	1,86	1,82	1,90	1,74	1,80	1,79	1,94	1,95	1,85

PRENUMERATA:

Bezpośrednio w redakcji można zamówić prenumeratę indywidualną lub zbiorową na dowolny okres. Na prenumeratę zbiorową, powyżej 10 egzemplarzy czasopisma, udzielamy 25% rabatu.

Opłatę za wysyłkę należy przelać na rachunek Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań, numer konta: 31 1130 1088 0001 3152 0620 0003.

Adres, na który mamy wysyłać czasopismo należy wysłać do redakcji pocztą lub mailem: poradnik.gospodarski@wodr.poznan.pl, razem z dowodem wpłaty.

KOSZT PRENUMERATY:

ROCZNEJ

0,00 zł – odbiór u doradcy

39,82 zł – z wysyłką pocztową

PÓŁROCZNEJ

0,00 zł – odbiór u doradcy

21,72 zł – z wysyłką pocztową

Realizując obowiązek informacyjny, wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1) – dalej RODO, Zamawiający informuje, że: 1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (ADO) jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu 60-163 Poznań, ul. Sieradzka 29, adres mailowy: wodr@wodr.poznan.pl, tel. 61 868 52 72.

2. W sprawach związanych z ochroną danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z powołanym przez ADO Inspektorem Ochrony Danych, na adres mailowy: iod@wodr.poznan.pl.

3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie:

a) art. 6 ust. 1 lit. b) RODO, w celu realizacji zamówienia na prenumeratę miesięcznika „Poradnik Gospodarski”,

b) Art. 6 ust. 1 lit. c) w celu rozliczenia opłat za prenumeratę miesięcznika.

4. Odbiorcami Pana/Pana danych mogą być: a) podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (kurierzy, operatorzy pocztowi),

b) podmioty, którym powierzyliśmy przetwarzanie danych osobowych na podstawie odrębnych umów (np. serwis sprzętu IT),

c) organy i podmioty upoważnione z mocy prawa.

5. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym nastąpiła rezygnacja z prenumeraty i została wystawiona ostatnia faktura/rachunek.

6. Pani/Pana dane osobowe nie będą profilowane oraz poddawane zautomatyzowanym procesom decyzyjnym.

7. Pani/Pana dane nie będą przekazywane do Państw trzecich oraz organizacji międzynarodowych i nie będą podlegały transgranicznemu przetwarzaniu.

8. Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych, do ich sprostowania, usunięcia w zakresie wynikającym z przepisów prawa, ograniczenia ich przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec ich przetwarzania, a także prawo do przeniesienia swoich danych osobowych.

9. Ma Pani/Pan prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania przeróbek i skrótów w tekstach. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

W OBIEKTYWIE DORADCY

#NaszeMomenty

Witamy w Wielkopolsce.
Czym chęta bogata 🤝

Muszę się do czegoś przyznać.
Lubię miód! 🍯🐝

Przysięgam, też kiedyś zostanę prezesem Gatopolu 😊

Boszcz z chrzanem z Chrzablic.
To ma być przepis czy dyktando? 🖋️

Widział to kto!
Jak można mówić ziemniaki? 🥔

Mamo, jest sobota, kiedy wrócisz do domu?
Synku, są sprawy ważne i KGN. 🧒

ŚWIĘTO PSZCZELARZY W SIELINKU POD ZNAKIEM JUBILEUSZY

XXXII Forum Pszczelarskie w Sielinku przeszło do historii. – To Impreza, która integruje, ale też nieustannie przypomina, jak fundamentalne znaczenie mają pszczoły dla rolnictwa, bioróżnorodności i bezpieczeństwa żywnościowego – mówił podczas ceremonii otwarcia Piotr Borowiak, Prezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Poznaniu.

PIOTR LEŚNIEWSKI, JUSTYNA GŁOWACKA | DZIAŁ METODYKI DORADZTWA, SZKOŁEŃ I WYDAWNICTW WODR

fotografia: P. Leśniowski

W drugi weekend kwietnia do Ośrodka Wystawowo-Szkoleniowego w Sielinku zjechały setki uczestników największego święta pszczelarzy w naszym regionie. – Dziękuję, że kolejny raz wybieracie Sielinko i możemy tu wspólnie zorganizować Forum Pszczelarzkie. Dla nas jest to również bardzo ważne wydarzenie – tymi słowami zwrócił się do władz Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy Kamil Łopuszyński, zastępca dyrektora Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

PSZCZELARSTWO TO WIĘCEJ NIŻ ZAWÓD

W części oficjalnej padło kilka ważnych zdań na temat sytuacji w branży. - Nie możemy zapominać o tym, że dziś pszczelarstwo stoi przed wieloma wyzwaniami: choroby pszczoł, zmiany klimatyczne, intensyfikacja rolnictwa czy rosnące wymagania konsumentów zmuszają nas do ciągłego uczenia się i dostosowywania do wymagań – podkreślił Piotr Boroński i dodał: - Rosnącym problemem jest też kwestia importu miodu oferowanego w cenach poniżej kosztów rodzimej produkcji, co bezpośrednio wpływa na opłacalność prowadzenia pasiek i stabilność rynku.

Wicewojewoda Wielkopolski, Jarosław Maciejewski podkreślił z kolei fakt, że regionalny związek zrzesza łącznie ok. 1700 osób w naszym województwie. I że branża jest otwarta na nowoczesne technologie. - Staramy się na co dzień wykorzystywać osiągnięcia nauki. Mamy wzorcowe pasieki, pasieki otwarte, pasieki edukacyjne. To pokazuje, jak można jeszcze lepiej rozwijać swoje pasje. Bo pszczelarstwo to coś więcej niż zawód, to zajęcie, które trzeba mieć w sercu – mówił Jarosław Maciejewski.

MILIONY DLA PSZCZELARZY

Z dobrą informacją dla braci pszczelarskiej przyjechał do Sielinka Krzysztof Grabowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego. – W czwartek zarząd województwa podjął decyzję, na podstawie której po raz kolejny przeznaczy 2 miliony zł dla pszczelarzy. W tym roku zostanie sfinansowany zakup ciasta pszczelego, zgodnie z propozycją panów prezesów. Gdybyśmy zsumowali ponad 9 lat wsparcia, to okazuje się, że łącznie już 18 mln zł z budżetu województwa wielkopolskiego trafiło do naszych pszczelarzy. A to przecież nie koniec, bo jest to tylko jedna z form wsparcia pszczelarstwa ze strony samorządu województwa – zauważył Krzysztof Grabowski.

Tegoroczne forum było jednym z elementów obchodów aż dwóch jubileuszy. 145 lat temu powstały pierwsze organizacje pszczelarskie w Wielkopolsce. Nieco krótszą, ale również imponującą tradycję ma, obchodzące w tym roku 70-lecie, Państwowe Doradztwo Rolnicze w Wielkopolsce.

JESZCZE JEDNA ROCZNICA

Listę wartych do odnotowania dat powiększył jeszcze w swoim wystąpieniu Jędrzej Wigura, komisarz XXXII Forum Pszczelarskiego. Zaprezentował on zgromadzonym sadzonkę lipy, jedną z kilkuset, które mogli zabrać ze sobą do domu uczestnicy wydarzenia. Nawiązał do korzeni drzew i opowiedział ciekawostkę.

– Dokładnie sto lat temu na wystawie pszczelarskiej w Poznaniu dyplom od ministra rolnictwa otrzymał Wiktor Widera za skonstruowany przez siebie wielkopolski ul nadstawkowy – przypomniał Jędrzej Wigura i dodał, że prekursorem takiego ula był Mikołaj Witwicki, pradziadek Krzysztofa Witwickiego, nowego Prezydenta Polskiego Związku Pszczelarskiego.

WALKA O POLSKIE PSZCZELARSTWO

– Zostałem wybrany na to stanowisko trzy tygodnie temu i mogę powiedzieć, że moje życie zmieniło się z dnia na dzień. Zamieszkałem w Warszawie, spotykam się

z przedstawicielami ministerstw, z posłami na tematy pszczelarskie. Walczę i będę walczył o polskie pszczelarstwo. Uważam, że czeka je wiele zmian, gdyż powinniśmy iść do przodu z nowoczesnymi rozwiązaniami – zapowiedział Krzysztof Witwicki.

Reprezentujący Wielkopolskę Prezydent PZP wręczył honorowe odznaki kilkunastu pszczelarzom. Dwóch z nich – Roman Szymankiewicz i Zenon Walkiewicz – odebrało po statuetce ks. Jana Dzierżonia, czyli najwyższe odznaczenie pszczelarskie w naszym kraju.

JAK ZWALCZAĆ PASOŻYTY

Forum tradycyjnie już było okazją do wymiany wiedzy, doświadczeń oraz integracji środowiska pszczelarskiego. Uczestnicy mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z naukowcami i ekspertami, co sprzyjało lepszemu zrozumieniu aktualnych wyzwań stojących przed rolnictwem i pszczelarstwem, a także podkreślało znaczenie współpracy dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego.

Istotną część wydarzenia stanowiły wykłady specjalistyczne. Lekarz weterynarii Tomasz Czeszczyszyn przedstawił zagadnienia dotyczące zdrowotności pszczoł, w tym problematykę zgnilca amerykańskiego, bioasekuracji w pasiece oraz strategii zwalczania pasożytów, takich jak warroza i tropilaelaps. Prelegent omówił zasady postępowania w przypadku wystąpienia chorób oraz podkreślił znaczenie profilaktyki. Zwrócił też uwagę na konieczność stosowania jednorazowych rękawic ochronnych lub dezynfekcji rąk po każdym przeglądzie pasieki w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się patogenów. Wskazał ponadto na potrzebę przeprowadzania regularnych kontroli rodzin pszczelich oraz zaznaczył, że leczenie zgnilca jest nieskuteczne ze względu na długotrwałą żywotność przetrwalników bakterii.

ZNAKOWANIE RODZI PYTANIA

Sporo emocji wśród zgromadzonych wywołał temat znakowania miodów, któremu swój wykład poświęciły Agnieszka Kanci oraz Małgorzata Hornowską z Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Poznaniu. Podczas spotkania omówiono obowiązujące przepisy, planowane zmiany, a także odpowiadano na pytania uczestników związane z prawidłowym oznakowaniem produktów.

W trakcie Forum zaprezentowano również innowacyjne rozwiązania dla pszczelarstwa. Dr inż. Jacek Kołodziej z Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich przedstawił prototyp biodegradowalnego ula wykonanego z naturalnych surowców, takich jak paździerz konopne i wełna owcza.

WIĘCEJ EDUKACJI

Dużym zainteresowaniem cieszyły się stoiska eksperckie, na których uczestnicy mogli uzyskać indywidualne konsultacje. Swoją ofertę zaprezentowały instytucje naukowe – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich, jednostka doradcza- WODR w Poznaniu oraz Probiotics Polska sp. z o.o. firma zajmująca się rozwiązaniami ekologicznymi, które mogą być wykorzystane przy prowadzeniu pasiek. Uczestnicy mieli także możliwość rozmowy z lekarzem weterynarii oraz specjalistami z instytucji kontrolnych.

Nowością tegorocznej edycji było rozszerzenie części edukacyjnej o dodatkowe stoiska eksperckie, co spotkało się z dużym zainteresowaniem. Każdy uczestnik wydarzenia otrzymał roślinę miododajną. XXXII Forum Pszczelarskie w Sielinku było z pewnością wartościowym wydarzeniem edukacyjnym i integracyjnym dla wielkopolskiego środowiska pszczelarskiego. ■

I.14.1.1 Szkolenia podstawowe dla rolników

Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)

Celem szkoleń jest zapewnienie przepływu wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez realizację szkoleń podstawowych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.

WODR w Poznaniu realizuje operację w latach 2024-2029 poprzez organizację i przeprowadzenie szkoleń podstawowych dla ostatecznych odbiorców na obszarze województwa wielkopolskiego.

Zakres tematyczny szkoleń zaplanowanych w 2026 roku:

1. Ekoschematy – wymogi i płatności w realizacji praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt
2. Ekoschemat – Dobrostan zwierząt
3. Normy i wymogi warunkowości
4. Współpraca rolników
5. Zakwaszenie i wapnowanie gleb
6. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi takimi jak: woda, gleba, powietrze, klimat w kontekście wdrażania interwencji PS WPR na lata 2023-2027 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”*

Szkolenia skierowane są do: rolników, młodych rolników (osoby, którym przyznano pomoc w ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” realizowanej w ramach PS WPR 2023-2027), małżonków rolników, domowników rolników, osób zatrudnionych w rolnictwie. Udział w szkoleniach jest bezpłatny. Szczegółowe programy szkoleń znajdują się na stronie internetowej www.wodr.poznan.pl w zakładce: Szkolenia dla rolników PS WPR 2023-2027.

Zapraszamy do zapisów
na stronie internetowej wodr.poznan.pl
lub u doradcy rolniczego z Państwa terenu.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
realizuje projekt w ramach Interwencji I.14.1.
„Doskonalenie zawodowe rolników”,
Moduł 1 „Szkolenia podstawowe dla rolników” (I.14.1.1).

* Rolnicy wnioskujący o dofinansowanie w naborze w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.10.4 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu” muszą posiadać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z tematu numer 6.

KALENDARZ WYDARZEŃ 2026

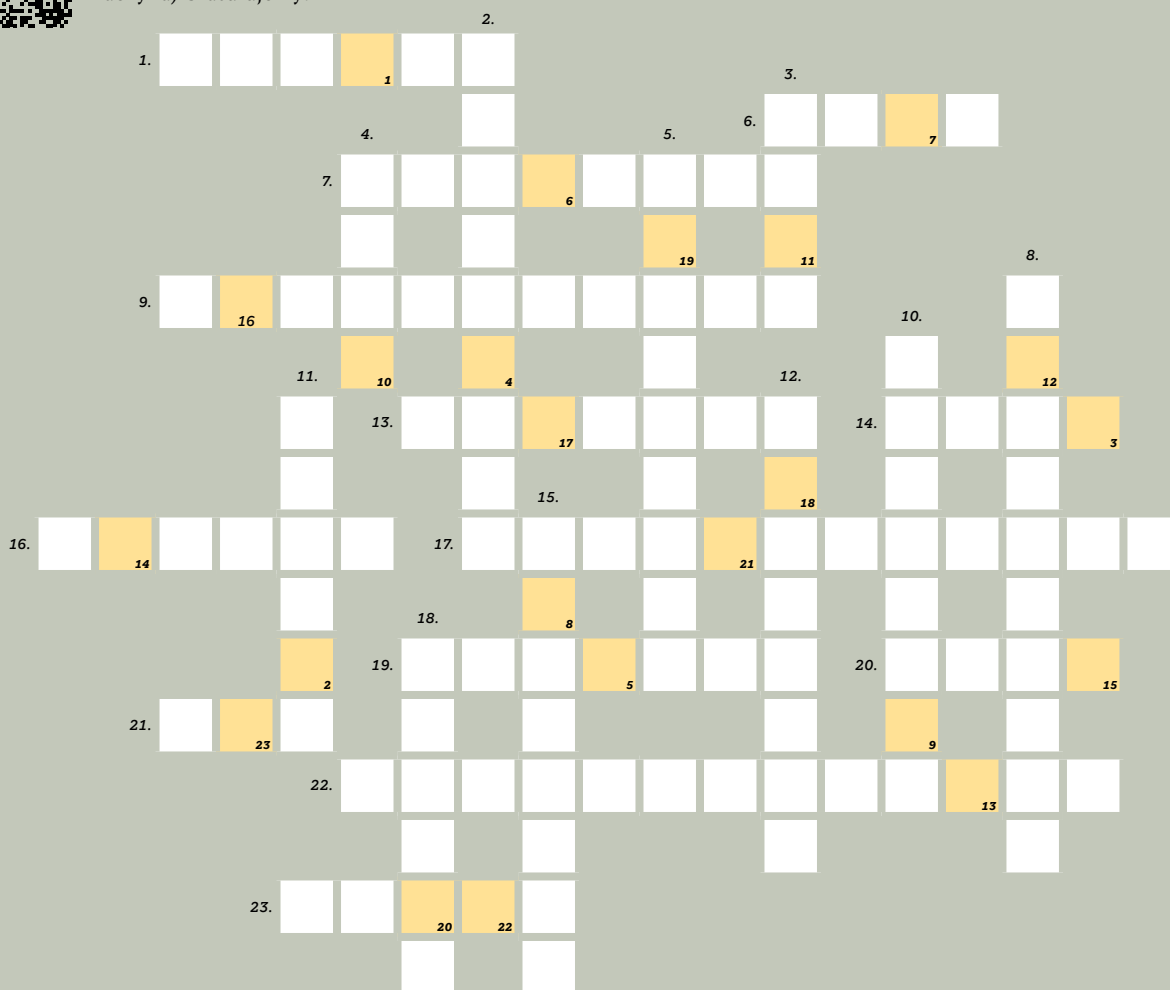
DATA WYDARZENIA	NAZWA WYDARZENIA	MIEJSCE IMPREZY	ORGANIZATOR GŁÓWNY
23 maja	Regionalne Targi Rolnicze „Wielkopolska Wieś Zaprasza”	Gołaszyn 60	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: Starostwo Powiatowe w Rawiczu; Gmina Bojanowo; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
13-14 czerwca	XXXII Wielkopolskie Targi Rolnicze Sielinko 2026	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
13-14 czerwca	Dni Pola 2026	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
13-14 czerwca	XXXI Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: branżowe związki hodowlane, hodowcy indywidualni
24 czerwca	Marszewskie Dni Pola	Marszew 25, 63-300 Pleszew, siedziba PZDR nr 7	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
28 czerwca	Targi Rolnicze Kościelec 2026	Kościelec	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
12 lipca	Premiowanie Żrebiąt Związku Hodowców Koni Wielkopolskich – IV edycja	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Związek Hodowców Koni Wielkopolskich Współorganizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
4 października	Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	Marszew 25, 63-300 Pleszew, siedziba PZDR nr 7	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
8 października	Dzień kukurydzy 2026	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

KĄCIK ROZRYWKI

PATRYK CHABASIŃSKI | DZIAŁ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

W konkursie „Krzyżówka” w numerze majowym do wygrania jest powerbank. Aby wziąć udział w losowaniu nagrody, należy przesłać prawidłowe hasło z krzyżówki do 25 maja 2026 na adres mailowy redakcji „Poradnika Gospodarskiego” tj.: gospodarski@wodr.poznan.pl
Zwycięzczynią kwietniowego konkursu została pani Pani Iwona z Gołaszyna (rozwiązanie: Na świętego Justyna siew się zaczyna) Gratulujemy!

POZIOMO:

1. Dawna jednostka miary liczbowej oznaczająca 15 sztuk.
6. Południowoamerykański gatunek ssaka podobny do alpaki, hodowany dla wełny oraz wykorzystywany jako zwierzę juczne.
7. Wyrób wędliniarski zrobiony z kaszy i krwi zwierzęcej.
9. Dom leśniczego.
13. Wywodzące się z mitologii greckiej określenie na wieszczkę przepowiadającej przyszłość.
14. Rzymski bóg wojny, a także planeta Układu Słonecznego.
16. Roślina, której biały korzeń używany jest jako ostra przyprawa.
17. Właściciel akcji spółki.
19. Rozbójnik z czeskiej bajki.
20. Stop cynku i glinu.
21. Starożytne miasto fenickie znane z produkcji purpury.
22. Wytwarzanie elementów składowych budowli w fabryce, w celu późniejszego ich montażu na placu budowy.
23. Negatywne określenie grupy osób współpracujących ze sobą w sposób nieetyczny w celu osiągnięcia korzyści.

PIONOWO:

2. Krzew lub niewielkie drzewo, którego owocem jest orzech laskowy.
3. Stopiona skała wypływająca z wulkanu.
4. Budynek lub sala przeznaczona do publicznego wyświetlania filmów na dużym ekranie.
5. Określenie na młode, wczesne warzywo pojawiające się po raz pierwszy w sprzedaży na początku sezonu.
8. Krążenie, obieg czegoś (np. powietrza, wody, krwi).
10. W mitologii greckiej pokarm bogów.
11. Polny chwast o szafirowych kwiatach.
12. Osoba uważająca, że istnienia Boga nie można ani udowodnić, ani obalić.
15. Metoda ukrywania osób, zwierząt lub przedmiotów poprzez upodobnienie ich do otoczenia za pomocą barw, wzorów i materiałów.
18. Msze w kościele katolickim odprawiane w Adwencie przed świtem, ku czci Matki Bożej.

1 2 3 4 5 6

7 8 9 10 11 12

13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23

SZARE KLUCHY

z zasmażaną kapustą

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH CICHA GÓRA POWIAT NOWOTOMYSKI

SKŁADNIKI:

2 kg obranych pyr
6 łyżek mąki pszennej

ok. 4 łyżki mąki ziemniaczanej
(do zagęszczenia ciasta)

2 całe jajka i 3 żółtka
odrobina soli do smaku

OKRASA:

300 g słoniny

1 cebula

trochę majeranku i pieprzu

ZASMAŻANA KAPUSTA:

1 kg kiszzonej kapusty z marchewką

2 liście laurowe

odrobina kminku

200 g słoniny

3 ziarenka ziela angielskiego

trochę soli i cukru do smaku

Ziemniaki ścieramy na tarce o bardzo drobnych oczkach (najlepsza to ta do tarcia suchej bułki). Powstałą masę odciskamy z nadmiaru wody (UWAGA! Zostawiamy tzw. osad, czyli skrobię, którą dodamy do masy ziemniaczanej). Dodajemy jajka, mąkę, sól i dokładnie mieszamy. Konsystencja ciasta musi być zwarta; można ewentualnie dodać trochę mąki. Odstawiamy. W tym czasie przygotowujemy okrasę: słoninę kroimy w niewielką kostkę, cebulę w piórka i podsmażamy na patelni. Dodajemy przyprawy.

W garnku gotujemy wodę, mokrą łyżką nabieramy trochę ciasta i wrzucamy do wrzątku. Gotujemy 5 minut. Odcedzamy i podlewamy okrasą. Na tej samej patelni co okrasa wrzucamy słoninę i ją podsmażamy. Dorzucamy kapustę i przyprawy. Smażymy od 5-10 minut, mieszając.

Danie to ma łagodny, ziemniaczany smak i idealnie komponuje się z zasmażaną kapustką.

Informacje o daniu – tradycja i pochodzenie: Szare kluchy to smak dzieciństwa. W każdym cichogórskim domu goszczą na rodzinnych stołach. Do dziś, jak przyjadą wnuki, czy goście z miasta, pytają o „te szare kluchy najlepsze”. Historia szarych kluch jest przekazywana od gospodyni do nowej gospodyni w rodzinie, matka córce, babcia wnuczce. Pyr w gospodarstwie jest dużo, to i zawsze można coś łatwego i szybkiego z nich przyrządzić. Nie wiadomo skąd się wzięły kluchy w naszym regionie, ale są i się przyjęły (i pewnie jeszcze długo z nami zostaną). Oby! ■

Zgłoszenie gospodarstwa do systemu produkcji ekologicznej jeszcze nigdy nie było takie proste.

Jesteś doradcą rolnym?
To narzędzie naprawdę Ci się spodoba.

WNIOSEK.PL

Serwis przyjazny doradcy rolnemu

Organizujesz szkolenia lub spotkania dla rolników?

Brakuje Ci wykładowcy, który w praktyczny sposób wyjaśni, jak wygląda proces certyfikacji w systemie produkcji ekologicznej?

Napisz do nas, to nic nie kosztuje
dokumentacja@ekogwarancja.pl

Wejź i zadaj pytanie naszemu wirtualnemu ekspertowi

Chętnie przyjedziemy podzielić się wiedzą i doświadczeniem

Jednostka Certyfikująca Ekogwarancja PTRE sp. z o. o.

- ul. Nałęczowska 1, 21-008 Dąbrowica
- dokumentacja@ekogwarancja.pl
- +48 222 908 900
- ekogwarancja.pl

Zobacz filmy instruktażowe na naszym kanale YouTube: [wniosekPL](https://www.youtube.com/wniosekPL)